

lev

LEV BLADET NR. 5. AUGUST 2019

Konkurrenter, kærester og KLAPjob

- Mød Connie, Jan og
mange andre i stort tema
om KLAPjobs 10 første år

Landsforeningen
LEV

UDVIKLING FOR UDVIKLINGSHÆMMEDE

FOKUS

30

En grænse-
overskridende
skole

LÆS OGSÅ

6

Massiv kritik
af besparelser

Tag på højskole!

BLIV SET OG HØRT · FIND DET, DU ER GOD TIL · STYRK DINE RESSOURCER
KOM I BEDRE FORM · FIND NYE VENNER · BLIV UDFORDRET · HA' DET SJOVT

12 uger i efteråret

Friluft- og bevægelseslinjen

2 ugers julekursus

Musiklinjen

Billedkunstlinjen

SKAL DU MED?

Du kan nå det endnu
- 12 uger i efteråret, start senest 15. september
2 ugers julekursus
- Start 24. november
Vil du tabe dig?
- Tag 1, 2 eller 3 uger med fokus på vægttab
Program 2020 ude nu - Ring og bestil det!

Djurslands Folkehøjskole

www.djfh.dk

Drammelstrupvej 15 • Tirstrup • 8400 Ebeltoft • Tlf. 87 52 91 20 • www.djfh.dk • post@djfh.dk

indhold

- 4 Kort nyt**
- 5 Leder** – Så er det tid for en styrkelse af velfærd
- 6 Massiv kritik af besparelser** – Protester i København spreder sig
- 8 Familiekurser efteråret 2019**
- 10 Bekæmpelse af ensomhed** – Nyt samarbejde mellem LEV og Røde Kors
- 13 KLAPjob 10 år** – Koden der blev knækket
- 14 Konkurrenter på arbejdet, team i hjemmet**
- 17 Utopien der blev en realitet**
- 21 Ambassadørkorps hjælper andre i job**
- 22 Tillykke fra Christiansborg**
- 23 Fornem fastholdelse i skånejobs**
- 24 Mød nogle af KLAPjobberne og virksomhederne**
- 25 Drømmen om et arbejdsmarked for alle**
- 28 Folkemøde i billeder**
- 30 Limfjordsskolen fylder 50 år** – En grænseoverskridende skole
- 34 LEVs årsregnskab 2018**
- 36 Ryk med relationerne** – Konference om, hvordan vi fremmer et sundt og aktivt liv på bostederne
- 39 Hjælp jeg skal flytte hjemmefra**
– ULF-Ungdom har brug for frivillige til nyt projekt
- 45 LEV nyt**
- 46 Kort nyt**

Foto: TV 2 Østjylland

Sommerlejr blander børn med og uden handicap

- har været arrangeret af foreningen FamilieNet i over i 40 år og er stadig enestående

Da denne sommers lejr fandt sted i starten af juli, bragte TV2 Østjylland en artikel, som vi her bringer uddrag fra.

På Stjernelejren i Pindstrup har de tilsyneladende fundet en løsning på, hvordan alle uanset handicap kan være med.

- Når vi er på lejren, gør vi alt for at få dem til at føle sig trygge. Det kan være svært de første dage, fordi de skal lære hinanden at kende, og så har de nogle andre grænser, end andre børn har, siger Philip Hildebrand, som er lejrleder for Stjernelejren på Pindstrup Centret.

KOM SELV PÅ STJERNELEJREN SOM BARN

På lejren er der i alt samlet 37 børn fra hele landet, hvor 21 af dem har forskellige psykiske og fysiske handicap.

- Det er ligesom, at der er et andet sammenhold, når man har været på Pindstrup, siger en af lederne, Mathias Fejborg Pedersen.

Han og Thomas Søgaard Jensen mødte hinanden på Stjernelejren for otte år siden, hvor de selv var børn på lejren.

- Vi har begge to højt energiniveau, og vi kan godt lide at lave det samme pjat med børnene og med hinanden, fortæller Thomas Søgaard Jensen, der også fungerer som leder.

Og de går begge op i, at der er aktiviteter, som alle har mulighed for at deltage i.

- Der er så mange forskelligheder. Der er simpelthen ikke plads til, at man ikke bliver inddraget. Hvis vi ikke inddrager alle, så ville halvdelen altid sidde, fordi vi er så mange forskellige mennesker, siger Mathias Fejborg Pedersen og fortsætter:

- Der findes ingen steder som Pindstrup, det er det eneste sted, hvor sammenholdet mellem handicappede og ikke handicappede er på den måde. Du får nedbrudt alle fordomme og barrierer, du måtte have.

Det er foreningen FamilieNet, der i over 40 år har stået som arrangør.

Kilde: Artiklen er skrevet af journalist Joanna Lund Boytang, TV2 Østjylland

Faldende interesse for pædagogfaget

4.869 nye studerende blev i juli optaget på pædagoguddannelsen, viser tal fra Uddannelses- og Forskningsministeriet. Antallet af aspirerende pædagoger er dermed faldet med to procent siden sidste år og knap ni procent over de sidste seks år.

Hos Socialpædagogerne er forbunds-næstformand Marie Sonne bekymret for udviklingen.

”Vi har i flere år oplevet, hvordan socialpædagogiske ledere har haft svært ved at tiltrække kvalificerede, uddannede socialpædagoger, og den tendens risikerer at blive forværret, hvis årgangene af nyuddannede bliver mindre. Derfor er det altafgørende, at man fra politisk side gør et seriøst stykke arbejde for at vende udviklingen, men det kræver, at man opkvalificerer uddannelsen, så flere unge får lyst til at søge ind,” siger hun til socialpædagogen.sl.dk.

Når pædagoguddannelsen skal evalueres i 2020, ser Marie Sonne frem til at få socialpædagogikken længere frem på dagsordenen. Behovet er presserende, mener hun, da flere af de målgrupper, socialpædagoger arbejder med, er i eksplosiv vækst.

Så er det tid for en styrkelse af velfærden

AF ANNI SØRENSEN,
LEV LANDSFORMAND

Sommerferien er slut, og der er lagt op til et spændende efterår. Den nye regering skal forhandle sin første finanslov – og de årlige økonomiforhandlinger mellem regeringen og kommunerne er i gang.

Folketingsvalget blev kaldt et klimavalg, og fremtiden for vores klode var rigtig nok et af de områder, hvor partierne konkurrerede intenst om vælgernes gunst. Men for mig at se, er der ingen tvivl om, at den nye socialdemokratiske regering også kom til magten på løfter om at styrke velfærden. Også velfærden for mennesker med udviklingshandicap.

De kommende måneder og år vil vise, om der bliver leveret på disse løfter. Men indtil videre har jeg valgt at være behersket optimist. Det såkaldte forståelsespapir mellem regeringen og dens støttepartier indeholder et afsnit om handicapområdet, der tydeligt afspejler en erkendelse af, at der er behov for at styrke kvaliteten i indsatsen og retssikkerheden for borgere med handicap. Og på mit nylige møde med den nyudnævnte social- og indenrigsminister, Astrid Krag, oplevede jeg samme erkendelse af situationen.

Sommerens store mediefokus på de igangværende besparelser i Københavns Kommune er et tydeligt eksempel på de udfordringer, som den nye regering skal levere svar på nu og henover de kommende år.

Besparelserne i København er triste og uhyrlige. Sårbare mennesker får besked om at fraflytte deres bolig gennem mange år, dagtilbud og beskæftigelse beskæres til et absurd niveau, og muligheden for socialpædagogisk ledsagelse barberes kraftigt. Det har LEV København og lokale aktivistgrupper kæmpet bravt for at få trukket tilbage, men vi ved endnu ikke, hvor det hele lander.

Men København er slet ikke enestående. Landet over er der gennemført den ene sparerunde efter den anden – med omfattende konsekvenser for borgere med udviklingshandicap og deres pårørende. De mange sager fra blandt andet København har nu også været med til at få Christiansborg-politikernes øjne op for effekterne af besparelserne. Fortællinger fra de borgere, der bliver ramt af besparelserne, gør en stor forskel. De bliver hørt – også inde på Christiansborg.

Konkrete mennesker og fortællinger viser, at der bag de mange tabeller og grafer, som er på bordet i de aktuelle økonomiforhandlinger mellem regeringen og kommunerne, gemmer sig mennesker, hvis tilværelse er helt afhængig af et ordentligt velfærdssamfund.

Kampen mod besparelser på handicapområdet er både en landsdækkende og en lokal kamp. Vi har brug for, at regeringen giver kommunerne langt bedre økonomiske rammer for at levere en rimelig velfærd. Men kampen er også lokal – i handicapområdet, i pårørenderådet, i LEV kredsens dialog med kommunens socialudvalg – for det er her, vi skal sørge for at rammerne omsættes i konkrete forbedringer for mennesker med udviklingshandicap.

I det arbejde skal vi formå både at være i dialog med regering, folketing og KL – og med lokale politikere og embedsmænd. Vi skal etablere stærke alliancer med lokale græsrodder og aktivister og udnytte de forskellige styrker, vi hver især har. Ja, det bliver et spændende efterår.

”Fortællinger fra de borgere, der bliver ramt af besparelserne, gør en stor forskel. De bliver hørt – også inde på Christiansborg”

Massiv kritik af besparelser på handicapområdet

Omfattende kritik af besparelser på handicapområdet får nu politikere i Københavns Kommune til at love bedre forhold og flere midler til mennesker med handicap i kommunen. Men den voldsomme kritik i København har efterfølgende bredt sig til en række andre kommuner landet over - og socialminister Astrid Krag lover handling

I kølvandet på en del medieomtale under valgkampen i foråret af et meget presset socialområde – ikke mindst i forhold til mennesker med handicap – har der sommeren over været en lind strøm af historier med heftig kritik af besparelser i Københavns Kommune. Besparelser på i alt 84 millioner kroner på handicapområdet. Særligt har TV2 Lorry med en række cases givet et godt billede af konsekvenserne af kommunens besparelser på området.

Eksempelvis har TV2 Lorry fortalt om den 41-årige Thomas og 30-årige Jeff, der bliver tvunget ud af de bosteder, som har været deres hjem i over ti år.

Begundelsen for flytningerne er, at kommunen ikke længere mener, at de opfylder kriterierne for at blive boende. Kommunens argument er, at de ikke er handicappede nok til at blive boende – og at de derfor nu skal flytte ind i egen bolig, selvom deres pårørende mener, at det vil få katastrofale følger for Thomas og Jeff. Årsagen er, at kommunen skal spare penge og derfor har lavet nye 'kvalitetsstandarder' og har opstillet nye kriterier for, hvornår en borger med udviklingshandicap er berettiget til et botilbud.

Besparelserne i København har også en lang række andre konsekvenser. Der

”For en del år siden sparede Odense Kommune handicapklubben væk. Den ugentlige aften med hygge og samvær samt en til to årlige dagsture blev fjernet”

Susanne Kongsbach på Facebook

”Nu må byrådspolitikerne i kommunerne snart stoppe med de besparelser mod handicappede. Aalborg Kommune skal igen spare indenfor handicapområdet, de er nok ikke klar over, at det er mennesker, de har med at gøre, den tanke kunne man godt have”

Richard Schmeltz på Facebook

bliver blandt andet skåret i den pædagogiske ledsagelse, så mennesker med udviklingshandicap ikke i nær samme omfang som tidligere har mulighed for at komme på ferie og på ture ud af deres botilbud. Desuden bliver der med de nye kriterier skåret i muligheden for at komme på arbejde. Hvor det før var fem arbejdsdage om ugen, der var normen, så bliver der nu, med de nye såkaldte kvalitetsstandarder, skåret ned til blot tre dage om ugen.

POLITIKER OVERRASKET OVER KONSEKVENSER

På trods af heftig kritik fra LEV København, Handicaprådet, mange pårørende, græsrodsbevægelser, faglige organisationer med flere valgte et flertal i Socialudvalget i Københavns Borgerrepræsentation i starten af juni at vedtage disse store besparelser. Efter at TV 2 Lorry har synliggjort konsekvenserne og har stillet kritiske spørgsmål til politikerne i Socialudvalget, har Venstres Caroline Stage, der sidder i udvalget, udtalt, at hun er overrasket over konsekvenserne af kvalitetsstandarderne. En række af politikere i udvalget har nu også meldt ud, at de vil arbejde for at forbedre forholdene for mennesker med handicap ved de kommende budgetforhandlinger i kommunen for næste år, der foregår i efteråret.

DET SPREDER SIG

På LEVs Facebookside har historierne fra København fået stor gennemslagskraft. Rigtig mange har kommenteret og delt. Og så har mange uden for København også benyttet anledningen til at fortælle om, hvordan det står til i deres kommune. Og der lyder stort set enslydende historier fra eksempelvis Gribskov,

Aabenraa, Aarhus, Aalborg, Kerteminde og Odense. Typisk er der tale om besparelser på bemanding, sammenlægning af tilbud, kvalitetsstandarder der nedsætter antallet af dage, som udviklingshandicappede er visiteret til et værkstedtilbud mm.

Astrid Krag (S), social- og indenrigsminister, er ikke stolt af situationen. Over for TV2 Lorry anerkender hun, at kommunerne er økonomisk pressede. Derfor forsikrer hun, at det vil kunne mærkes, at det er en ny regering, der nu står ved roret.

”Vi har set en velfærd, der er blevet underfinansieret de senere år med en borgerlig regering, men snart skal en socialdemokratisk regering forhandle økonomi med kommunerne, og der er udgangspunktet selvfølgelig, at de skal kunne mærke forskellen,” siger hun og fortsætter:

”For os kommer velfærden før skattelettelser, og det vil på sigt give et større rum til at prioritere eksempelvis handicapområdet i kommunerne,” uddyber hun.

Ministeren skal i øvrigt også tage stilling til et ministerspørgsmål fra socialordfører fra Dansk Folkeparti, Karina Adsøl. På baggrund af medieomtalen af nogle af sagerne fra København har hun blandt andet spurgt, om ministeren finder, at ”kvalitetsstandarder og serviceniveauer underminerer servicelovens individuelle vurdering?”

I dette blads leder kan du se en kommentar fra LEVs landsformand til besparelsesproblematikken.

Demo hver fredag i København

Borgere med handicap og deres pårørende har annonceret, at de fra og med fredag den 2. august og hver eneste fredag fra klokken 10 til 12 vil demonstrere i kampen mod Københavns Kommunes nedskæringer på handicapområdet.

”Det vil vi gøre indtil, der bliver tilført flere penge til socialområdet,” siger Mathilde Faber, som er udviklingshæmmet og har autisme, til TV2 Lorry.

”Aarhus skal igen være en handicapvenlig kommune”

Enhedslisten vil sætte stort millionbeløb af til mennesker med handicap i de kommende år.

Engang var Aarhus Kommune i toppen med service for mennesker med handicap. Nu er Aarhus en af de mindst handicapvenlige kommuner målt i udgifter til service pr. indbygger med handicap. Sådan skriver Enhedslisten i en pressemeddelelse, hvor partiet anfører, at der skal rettes op på ti års nedskæringer og besparelser på handicapområdet. ”Aarhus er en kommune i vækst og kraftig udvikling. På den baggrund er det beskæmmende, at byrådet i årevis har ladet mennesker med handicap betale en alt for stor del af de besparelser og nedskæringer, der er gennemført. Det kan vi simpelthen ikke være bekendt, så det skal vi have rettet op på,” siger Keld Hvalsø, byrådsmedlem for Enhedslisten, til Lokalavisen Aarhus.

Hvis kommunen skal op på niveauet fra 2016 kræver det ifølge Keld Hvalsø et løft på 45 millioner kroner i 2020. Det vil partiet arbejde på.

Husk at du skal være medlem af LEV for at deltage i kurserne.

Familiekurser i efteråret 2019

LANDSFORENINGEN LEV UDBYDER IGEN I ÅR SAMMEN MED FAMILIENET WEEKENDFAMILIEKURSER, DER SÆTTER FOKUS PÅ DE TEMAER OG UDFORDRINGER, DER KNYTTER SIG TIL AT VÆRE EN FAMILIE MED ET BARN ELLER UNGT MENNESKE MED UDVIKLINGSHANDICAP. SOM NOGET NYT INVITERER VI OGSÅ PÅ KOKKEDYST FOR HELE FAMILIEN MED FOKUS PÅ MAD, SAMVÆR OG MASSER AF HYGGE.

Familiekursus for børn med handicap i alderen 3-5 år

15.-17. november 2019, Pindstrup Centret (Djursland)

Kurset vil have fokus på de ændrede livsvilkår og følelserne, der knytter sig til at få et barn med handicap, samt viden om rettigheder, og hvordan man går til det nye samarbejde, der opstår med kommunen og andre myndigheder.

Pris: 250 kr. pr. person

Familiekursus for unge med handicap i alderen 15-18 år

22.-24. november 2019, Pindstrup Centret (Djursland)

Kurset vil have fokus på rejsen fra barn til voksen. Hvad skal man være opmærksom på i overgangen fra børne- til voksenbestemmelser i serviceloven? Og hvordan tackler man i familien, at man nu har et ungt menneske med særlige behov?

Pris: 250 kr. pr. person

Tag en snak med Familienet, hvis dit barn ikke helt passer med alderskategorien på de to kurser, måske kan I stadig have glæde af at være med.

NYT! Familie-kokkedyst

18.-20. oktober 2019, Pindstrup Centret (Djursland)

Sluger I madprogrammer, og sidder alle i familien klar, når det nyeste afsnit af Den Store Bagedyst løber over skærmen? Så deltag i vores familie-kokkedyst den sidste weekend i efterårsferien! Claus Holm, som blandt andet er kendt fra Go' Morgen Danmark, kommer og styrer slagets gang. Vi skal lave mad, konkurrere, hygge og snakke sammen. Det hele planlægges selvfølgelig sådan, at alle kan være med.

Pris: 500 kr. pr. person

Bemærk

Kurserne tager ikke udgangspunkt i diagnoser, men forholder sig til generelle og relevante problemstillinger for familier med et barn eller ungt menneske med udviklingshandicap.

Tilmelding via Familienets hjemmeside på www.familienet.dk

Læs mere om kurserne på www.lev.dk

LYNGÅSKOLEN

Tlf. 87 13 25 00

lyngaaskolen@msb.aarhus.dk

www.lyngaaskolen.dk

Lyngå

det er dit liv

STU L

- FOR UNGE
MED SÆRLIGE BEHOV
ELLER UDVIKLINGSHÆMNING

STU M

- FOR UNGE
MED MULTIPLE
ELLER KOMMUNIKATIVE
FUNKTIONSNEDSÆTTelser

STU4

- FOR UNGE
MED AUTISME ELLER ADHD

Lyngåskolen
Graham Bells Vej 1D
8200 Aarhus N

KOGNITIV, RESSOURCEFOKUSERET OG ANERKENDE PÆDAGOGIK

krap.com

PsykologCentret
SKOV & VIBORG - Tlf. 86 60 11 71

Krap er et integreret pædagogiske system bestående af menneskesyn, tænkning og en værktøjskasse, fyldt med konkrete redskaber. PsykologCentret leverer ydelser både til fagprofessionelle og direkte til borgere og vi har rigtig gode erfaringer med KRAP ift. mennesker med udviklingshæmning.

Søgårdhus byder velkommen til et anderledes skoletilbud...

Livet er alt for kort og alt for vigtigt til, at du ikke får det bedste ud af det - hver dag!

Søgårdhus er godkendt til §66 og §107. Vi har intern skole og STU, der tilbyder udfarende og sejrskræftende programflader.

På Søgårdhus er der gennem en relationsorienteret og anerkennende tilgang, fokus på alle de gode kompetencer og potentialer, der bor i en hver.

Søgårdhus

Flensborg Landevej 23 - Søgård - 6200 Aabenraa - Tlf. 74 68 78 29 - www.sogaardhus.dk

DEN SELVEJENDE INSTITUTION OXEN Botilbuddet Oxen & Dagcentret Kærren

Vittrup Baunevej 14, 6650 Brørup | kontakt@dsioxen.dk | 75 388 388 | www.oxen-botilbud.dk

Nyt samarbejde mellem **LEV** og **Røde Kors** skal bekæmpe ensomhed

Den 27. juni underskrev LEV og Røde Kors en samarbejdsaftale, som er startskuddet til en ny besøgsven-ordning i Svendborg. Organisationerne er gået sammen om at bekæmpe ensomhed på bostedet Vestereng, hvor beboerne alle er voksne eller ældre med udviklingshandicap. Flere af beboerne har ingen eller få sociale relationer, så det er med stor glæde, at afdelingsleder på Vestereng, Pia Appelrod, byder Røde Kors indenfor:

- Det giver mig en stor glæde og et håb. Her er en enestående chance for, at det øvrige samfund får en indsigt i, hvad det er for nogle mennesker, vi har med at gøre. En del af beboerne mangler venner, og det at have relationer til andre end professionelle er utrolig vigtigt, lyder det fra Pia Appelrod.

Som del af LEVs projekt LEV-venner har Vestereng allerede gode erfaringer med frivillige, som gør en fantastisk forskel for beboerne.

LEV SOM SPARRINGSPARTNER

Udviklingskonsulent i Røde Kors, Anni Brejnholt, er begejstret for at få LEV som sparringspartner. Hun forklarer:

- Det giver rigtig god mening at arbejde på tværs af organisationer, og jeg har lært meget. Vi kommer selvfølgelig med forskellige udgangspunkter, men jeg synes, vi har et godt fælles tredje. LEV kan byde ind med en faglig ballast, og der vil være situationer, hvor vi i Røde Kors tænker, "øhh, hvad gør vi lige her?", og "hvad er den gode måde at gribe det an

på?". LEVs viden giver en tryghed, og vi kommer til at bruge LEV som sparringspartner til at opstarte nye initiativer.

En undersøgelse fra VIVE (Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd) viser, at 40 procent af mennesker med et større psykisk handicap ofte eller meget ofte føler sig ufrivilligt alene. Blandt folk uden handicap er tallet knap otte procent. For at synliggøre problemet og nå bredt ud med indsatser, der kan nedbryde ensomhed blandt mennesker med udviklingshandicap, ønsker LEV at samarbejde med stærke organisationer som Røde Kors. LEV vil følge Røde Kors' initiativer tæt, invitere frivillige i Røde Kors til netværksmøder og stå klar med løbende sparring. Fra indsatser som LEV-venner og Best Buddies har LEV solid erfaring med venskabsprojekter, og i Folkebevægelsen mod ensomhed er LEV med til at præge dagsordenen, indgå i netværk og opbygge viden om ensomhed sammen med mere end 80 andre organisationer, foreninger, skoler, kommuner og virksomheder.

LEV-formand, Anni Sørensen, er da også begejstret for det nye samarbejde:

- Samarbejdet med Røde Kors er fantastisk, og det åbner op for mange nye muligheder. Alliancer og samarbejder er vejen frem, hvis vi vil nedbringe ensomhed, der er et kæmpe problem blandt mennesker med udviklingshandicap.

EN VIGTIG ØJENÅBNER

For afdelingsleder på Vestereng, Pia Appelrod, er det vigtigt at gøre frivillighed ufarligt:

- Vi skal gøre op med den tidligere skjulthed. Her på stedet er det blevet en naturlig del, at vi åbner op og inviterer andre ind. Jeg håber, at en stor organisation som Røde Kors kan få øjnene op for, at her er nogle sårbare mennesker, som også har brug for en ven.

Pia Appelrods håb bliver nu indfriet. Samarbejdet med LEV og Vestereng har i hvert fald skærpet udviklingskonsulent Anni Brejnholts opmærksomhed på mennesker med udviklingshandicap: - Jeg folder ørerne ud på en ny måde, og jeg har fået øjnene op for, at der er et land her. Det er pionerarbejde, udtaler Anni Brejnholt.

Røde Kors har allerede andre initiativer for målgruppen på vej. Et andet sted på Fyn hjælper Anni Brejnholt lokalafdelingen Røde Kors Ejby med at oprette en aktivitet, der skal nedbryde ensomhed hos unge med særlige behov på uddannelses-, beskæftigelses- og botilbuddet Munkegården i Brenderup. Her har en aktivitetsleder og de første Røde Kors-frivillige allerede meldt sig på banen. Samarbejdet i Svendborg har altså givet hende masser af mod på at inddrage LEVs målgruppe i Røde Kors' aktiviteter fremover:

- Nu har vi bevæget os ind på det her felt, og det gør, at jeg tænker, nåh, men det kan vi da godt.

Lis Tholstrup, frivillig i Røde Kors Svendborg, taler med beboer på Vestereng Kurt Mose Hansen.

Udviklingskonsulent i Røde Kors, Anni Brejnholt, i samtale med beboer på Vestereng Inge Lillian Larsen.

Ingen skal stå alene med en følelse af ensomhed. Sådan lyder det fra Røde Kors. LEV har nu teamet op med organisationen for at nedbringe ensomhed i Svendborg, og samarbejdet på Fyn giver mod på mere. Med LEV i ryggen har gode kræfter i Røde Kors fået øjnene op for, at mennesker med udviklingshandicap er en udsat gruppe, som organisationen skal gøre en forskel for.

Projektmedarbejder i LEV, Turid Christensen, afdelingsleder på Vestereng, Pia Appelrod, og formand for Røde Kors i Svendborg, Wivie Schäfte, underskriver samarbejdsaftalen, der skal nedbringe ensomhed hos udsatte beboere med udviklingshandicap.

Lise Larsen (tv.) og Ingrid Andersen, to af beboerne på Vestereng.

Højskolen i Krummerup Specialskole med 25 års erfaring

Højskolen i Krummerup er en specialskole for udviklingshæmmede unge. Hos os er der plads til forskellighed, faglig fordybelse og læring der giver livsduelighed. Kom og besøg os - vi vil glæde os til at se dig. Læs mere på krummerup.dk

Højskolen i Krummerup
Socialpædagogisk Center
Næstved Kommune
krummerup.dk

Haldagermaglevej 6
4250 Fuglebjerg
telefon 5588 2360
Krummerup@naestved.dk

**HØJSKOLEN I
KRUMMERUP**
lær & bo

Hou Søsportcenter

Fuldt tilgængelige feriehus i smukke omgivelser

– og Danmarks bedst tilgængelige svømmehal

VANDHALLA

www.hou-seasport.com • +45 87 81 79 99

KLAPjob 10 år

Koden der blev knækket

Over 3000 personer har i de seneste ti år fået et job på det ordinære arbejdsmarked gennem Klapjob.

Men for ti år siden var det ikke en selvfølge, at mennesker med udviklingshandicap kom ud på arbejdsmarkedet. Slet ikke. Det var netop for at sætte skub i muligheden for at få et job uden for de beskyttede værksteder og skabe et bindeled mellem den nyetablerede ungdomsuddannelse STU og arbejdsmarkedet, at LEV startede Klapjob.

I dette tema kan du læse historien om, hvordan det hele startede. Og du kan møde nogle af de mange med forskellige udviklingshandicap, der har fået foden indenfor det ordinære arbejdsmarked, samt virksomheder, som har fået en ekstra og meget respekteret arbejdskraft.

KLAPjob 10 år

Konkur- renter

JEG HAVDE DET IKKE GODT PÅ DET BESKYTTEDE VÆRKSTED. OG SÅ VAR JEG PÅ EN FESTIVAL I SLAGELSE, HVOR JEG FANDT KLAPJOB, DER HAVDE EN BOD PÅ FESTIVALEN. DE FORTALTE OM KLAPJOB, OG HVILKE VIRKSOMHEDER MAN KUNNE ARBEJDE HOS. OG DET VAR VÆRD AT PRØVE”

på arbejdet, team i hjemmet

Da ægteparret Jan og Connie Dannemann kontaktede KLAPjob for at finde et arbejde, håbede de på en hverdag med mere indhold. Men de havde ikke regnet med, at deres nye arbejdsliv også skulle spille en vigtig rolle for deres parforhold.

Det regner udenfor, og himlen er grå på trods af, at der står i kalenderen, at vi befinder os i juni måned. Men indenfor har Jan og Connie Dannemann lagt op til hygge med varm kaffe på termokanden og lækkert wienerbrød. Vi sidder ved spisebordet i deres lille lejlighed i Ishøj, hvor de har inviteret os indenfor til en snak om arbejde, ægteskab og hvordan det hele spiller sammen i en travl hverdag.

For Connie og Jan er arbejde meget mere end blot et sted, hvor man møder ind om morgenen, arbejder og tager hjem igen om eftermiddagen. Deres arbejde har bundet dem tættere sammen som ægtepar og har udviklet dem som individer.

Connie (53 år) og Jan (40 år) mødte hinanden i 2014 på et beskyttet værksted i Rødovre. De arbejdede begge to på værkstedet, men ingen af dem følte sig godt tilpas.

- Da jeg fik min førtidspension, sagde min sagsbehandler: "Du får aldrig noget rigtigt arbejde. Det kan du ikke." Så han fandt et beskyttet værksted i Rødovre. Men jeg sagde til ham, at jeg ikke hører til dernede, fortæller Connie.

Heller ikke Jan mente, at arbejdet på det beskyttede værksted var noget for ham.

- Jeg havde det ikke godt på det beskyttede værksted. Og så var jeg på en festival i Slagelse, hvor jeg fandt KLAPjob, der havde en bod på festivalen. De fortalte om KLAPjob, og hvilke virksomheder man kunne arbejde hos. Og det var værd at prøve. Det kunne kun gå bedre end på værkstedet.

JANS ARBEJDSGLÆDE INSPIREDE CONNIE

Med hjælp fra KLAPjob fik Jan et arbejde i DR Byen. Efterfølgende har han arbejdet på en række arbejdspladser, inden han sidste vinter blev afprøvet i kassen hos MENY, hvor han fandt sin rette hylde.

- Først startede jeg i DR Byen, og så har jeg hoppet lidt rundt, indtil jeg kom til MENY, hvor de prøvede mig af i en kasse. Det fangede min interesse. Det bedste ved at sidde i kassen er, at man ved, at den kunde, der går ud af vores dør, muligvis kommer igen, fordi han har fået en god oplevelse.

Da Jan droppede det beskyttede værksted for at prøve lykken på det almindelige arbejdsmarked, arbejdede Connie stadig på det beskyttede værksted. Men hun trivedes ikke på værkstedet. Connie blev i stedet inspireret af Jans arbejdsglæde og entusiasme til også at kontakte KLAPjob med henblik på at finde et arbejde.

- Han var bare blevet meget gladere og havde rigtig meget at fortælle om. Så tænkte jeg, at det ville jeg også prøve. Også selvom min sagsbehandler havde sagt, at jeg ikke kunne arbejde på en rigtig arbejdsplads.

Connie kontaktede KLAPjob, som hurtigt fik Connie i arbejde hos Sunset Boulevard. Arbejdet var dog ikke det rigtige match for Connie, som efterfølgende arbejdede i både Netto og Bilka, inden hun fandt sit drømmejob hos REMA 1000 i Brøndby, hvor hun startede i efteråret 2018.

- Jeg kom til samtale hos REMA 1000 og så i praktik. Da praktikken var færdig, sagde Frank (red. REMA 1000 købmand) "jeg beholder dig", og så var jeg ansat og har arbejdet der lige siden.

Connie smiler, mens hun snakker om den dag, hvor hun blev fastansat. Jan kigger stolt på sin kone:

- Connie har meget mere livsglæde nu, end hun havde før. Både på det beskyttede værksted, men også hos Bilka og Sunset. Hun har bare fundet det helt rigtige job, der gør hende rigtig glad.

Connie supplerer: - Jeg er et andet menneske, når jeg kommer hjem. Jeg er ikke sur, og jeg er ikke ked af det. Der er sammenhold hos REMA, og vi hjælper hinanden og snakker med hinanden og laver sjov med hinanden. Vi snakker om tingene og siger godmorgen til hinanden. Vi er ligesom en stor familie.

VI HAR MERE AT SNAKKE OM

Jan og Connie joker lidt med hinanden om, at de arbejder i konkurrerende butikskæder. De slår dog fast, at de er loyale overfor begge butikker, for de handler ind i både MENY og REMA 1000. At ægteparret arbejder i hver sin kæde betyder faktisk bare, at de har endnu mere at snakke om, når de kommer hjem fra arbejde.

- Vi arbejder på to forskellige arbejdspladser, så vi har noget at snakke om, når vi kommer hjem, siger Jan, og Connie er meget enig:

- Vi går ikke længere op og ned ad hinanden hele dagen, så vi har en masse, vi kan fortælle den anden om, når vi er sammen. Og så har vi også mere kvalitetstid sammen, når vi har fri.

Ud over at Jan og Connie har mere at snakke om, når de er sammen, så har de også fundet ud af, at de kan bruge hinanden, når de har brug for gode råd til, hvordan de skal håndtere forskellige situationer på arbejdspladsen.

- Vi spørger hinanden til råds, og hvis jeg har en dårlig dag eller noget, så spørger jeg Jan, hvad han ville gøre, og så snakker vi om det.

Jan tilføjer: - Connie kan godt misforstå folk nogle gange - bliver der sagt én ting, så forstår Connie det på en anden måde. Og så kan hun blive ked af det eller frustreret. Men så snakker vi om det, og det hjælper.

KVALITETSTID I FRITIDEN

Både Connie og Jan arbejder de fleste dage i ugen, men de har begge to fri hver torsdag, og så har de også weekendene fri.

- Vi bruger vores fritid på at gøre rent og støvsuge og kæle med katten. Og så er vi bare sammen. Siger Connie.

- Og så tager vi ind og ser fodbold. Vi holder med Brøndby, udbryder Jan begejstret.

Selvom interessen for fodbold nok

mest er Jans, så tager Connie med for hyggens skyld.

- Fordi vi arbejder på hver vores arbejdsplads og arbejder meget i hverdagen, så har vi rigtig kvalitetstid sammen, når vi så har fri. Det er rigtig godt.

KLAPjob 10 år

Utopien

der blev en realitet

Det startede som et ønske om at gøre op med 'plejer' – nemlig at for mennesker med udviklingshandicap så var kun det beskyttede værksted en fremtidsmulighed. Her ti år efter er koden knækket. Der er plads til mange mennesker med særlige behov på det ordinære arbejdsmarked. Men det kræver målrettet arbejde at matche arbejdsplads med arbejdstager

Ti år, over 3.100 skabte jobs, masser af inklusion.

KLAPjob har gjort en kæmpe forskel i forhold til at åbne jobmarkedet op for mennesker med handicap.

Men det var faktisk en anden verden, da KLAP blev udtænkt tilbage i 2008-2009. Fremtidsudsigterne for en ung

med udviklingshandicap var dengang et arbejde på et beskyttet værksted. Et par år tidligere var STU'en, den særligt tilrettelagte ungdomsuddannelse, ellers kommet til. Den er jo ikke direkte erhvervsrettet, men der var ikke desto mindre nogle visioner i loven om et øget samspil mellem ungdomsuddannelsen og lokale virksomheder.

Det var bare ikke sket i særlig stor udstrækning. I midten af 1990'erne var der således knap 9.000 værkstedspladser til mennesker med udviklingshandicap, og det var der også i 2009. Ti års højkonjunktur med næsten fuld beskæftigelse havde overhovedet ikke smittet af på mennesker med udviklingshandicap. Problemet var, at der manglede et bindeled mellem STU'erne og arbejdsmarkedet. For hverken sagsbehandlere, UU-vejledere eller jobcentre var gearret til at tænke i at få mennesker med udviklingshandicap inkluderet på arbejdsmarkedet. Det var ganske

enkelt nemmere for dem at gøre, 'som vi plejer'. Det ville sige det beskyttede værksted. For mange forældre var det også et trygt og godt valg.

DE INDLEDENDE FORBEREDELSE

For en stor del af selve målgruppen, mennesker med udviklingshandicap, var forventningerne dog noget andet end et helt arbejdsliv på et beskyttet værksted. Som det er formuleret i den satspuljeansøgning, LEV sendte vedrørende Projekt KLAP, så viste samtaler med mennesker med udviklingshandicap, at de ønskede en kæreste og at prøve sig selv af på arbejdsmarkedet uden for værkstederne.

Foto:
Claus Bonnerup

Foto:
Claus Bonnerup

Foto:
Jan Sommer

”
KOMMUNERNE HAR BRUG FOR - MED VIRKELIGHEDENS EKSEMPLER - AT SE, AT DET KAN GØRES ANDERLEDES. DER ER BRUG FOR, AT NOGLE KOMMER OG VISER, HVORDAN DET GØRES RIGTIGT”

Foto:
Thomas Sjørup

Fejring af de første 1.000 KLAPjobs ved et stort arrangement i Odense i oktober 2015.

Foto:
Thomas Sjørup

Astrid Christensen og Joan Rasmussen stjal showet, da de på en KLAPjob-konference på Christiansborg i september 2017 kunne fortælle om henholdsvis det at drømme om at få et KLAPjob og det at have et.

Foto:
Claus Bonnerup

Borgernes behov var tydelige, lovgivningen var med STU'en og loven om job med løntilskud klar til at bakke op om mennesker med udviklingshandicap på arbejdsmarkedet. Og virksomhederne havde brug for medarbejdere til "arbejdskraftintensive job, der samtidig ligger på et lavt lønniveau," som det hed. En række projekter rundt om i landet dokumenterede desuden, at med en målrettet indsats kunne det godt lykkes at få mennesker med udviklingshandicap ud på arbejdsmarkedet. I Viborg Amt havde man eksempelvis skabt mere end 50 praktikpladser ved målrettet opsøgende arbejde.

KREATIVT OG LANGSIGTET

Men der var behov for at gøre noget, der for alvor rykkede. Og det blev Projekt KLAP, som det hed i første omgang. KLAP står for Kreativ Langsigtet Arbejdsplanlægning, og det har vist sig både at være kreativt og langsigtet. Satspuljepartierne sagde god for projektet, som fik bevilget støtte til et treårigt forløb. Projektet blev dog nedskalaret fra at skulle dække hele landet til kun at omfatte Jylland og Fyn.

Indholdsmæssigt handlede det første KLAP-projekt om at skabe kendskab til mulighederne for de unge til at få et job på støttede vilkår. Og for virksomhederne til at se, at her var der faktisk en arbejdskraftreserve, som de kunne trække på. Tre såkaldte mønsterbrydere

blev, for hver region projektet dækkede, ansat til at skabe kontakt til både forældre og de unge. Men også hjælpe kommunerne med at identificere private arbejdspladser, der i første omgang kunne tjene som praktiksteder og give UU-vejlederne input til uddannelsesplaner. Et andet element var udarbejdelse af informations- og vejledningmateriale samt en "Hvad kan jeg blive portal".

Reelt var der altså tale om et stort oplysnings- og uddannelsesarbejde, som de tre mønsterbrydere skulle gå i spidsen for. For udgangspunktet var en enorm uvidenhed om mulighederne.

FOKUS PÅ AT SKABE JOBS

Men forventningen om, at deres arbejde automatisk ville resultere i skånejobs, når viden om mulighederne og fremgangsmåden var synlig, holdt ikke. Derfor besluttede LEV at intensivere arbejdet med at skabe jobs. Som der stod i projektansøgningen til KLAP 2:

"Kommunerne har brug for - med virkelighedens eksempler - at se, at det kan gøres anderledes. Der er brug for, at nogle kommer og viser, hvordan det gøres rigtigt."

Den endelige model blev et tre-årigt

projekt, men denne gang landsdækkende. Fem jobkonsulenter blev ansat til at dække alle regionerne. Jobkonsulenterne fik udvidede opgaver i forhold til at være sparringspartnere for formulering af individuelle uddannelsesplaner, assistere kommuner, den unge og dennes pårørende i de konkrete sager.

KLAPjob

Job til mennesker med kognitive handicap

Og pionerarbejdet bar frugt. Det viste sig, at der er et jobmarked for mennesker med særlige behov på det ordinære arbejdsmarked. I

KLAP II blev der skabt 750 nye jobs og mere end 350 skiftede det beskyttede værksted ud med et støttet job med løntilskud. Modellen blev ført videre i KLAP III og var egentlig super enkel. Den byggede på:

- Virksomheder har behov for at få løst opgaver, som også kan løftes af mennesker med særlige behov
- Mennesker med særlige behov vil gerne arbejde
- Mødet mellem mennesket med særlige behov og virksomheden skal tage udgangspunkt i virksomhedens behov, da de har jobbene.

Den optimale model havde vist sig at være landsdækkende aftaler med større landsdækkende virksomheder

KLAPjob 10 år

kombineret med målrettet arbejde fra jobkonsulenterne på at finde egnede kandidater til de etablerede jobs.

Dertil kom 'kommuneaftaler'. Fra starten af havde det vist sig, at det var et omfattende arbejde at overtale de beskyttede værksteder eller at finde den rette person på jobcentret til at igangsætte skånejob til mennesker med udviklingshandicap. KLAP skiftede derfor strategi og begyndte at opsøge borgmestre for at få lavet en aftale med kommunerne om samarbejde. Det viste sig at være vejen frem. En politisk beslutning fra borgmestrenes side har langt større gennemslagskraft i den kommunale or-

ganisation. KLAPjob har derfor løbende intensiveret arbejdet med at indgå aftaler med kommuner.

MÅLGRUPPEN UDVIDES

Andre handicapgrupper begyndte at komme med i KLAP II, og mennesker med eksempelvis CP, epilepsi eller autisme blev for alvor en del af målgruppen for KLAP III og siden KLAP IV, hvor navnet nu blev ændret til KLAPjob.

Modellen er løbende blevet forfinet med bedre oversigt over jobmulighederne, bedre hjemmeside og facebook-side samt skriftligt materiale om hver virksomhed, der er tilknyttet KLAPjob.

Der er skabt et levedygtigt alternativ for mange mennesker med udviklingshandicap til de beskyttede værksteder – selv om disse stadig har en kæmpe rolle at spille for et flertal.

Og der er skabt et tæt forhold mellem LEV og en række politikere på Christiansborg og faglige organisationer, som har været med til at synliggøre det alternative arbejdsmarked, som KLAPjob er udtryk for. Det bærer videre langt ud over den indsats, som laves i regi af KLAPjob, for koden er, helt overordnet, knækket.

KLAPjob 10 år

Førtidspensions- reformen gav bagslag

Mange ting er prøvet af, og tilgange er justeret og fintunet. Men der har også været store bump på vejen. Et af de største var og er Mette Frederiksens fleks- og førtidspensionsreform fra 2012. Færre skulle på passive offentlige ydelser, hed det. "Det er en samfundsmæssig falliterklæring at parkere unge på førtidspension," udtalte Mette Frederiksen blandt andet.

Reformen betød, at mange unge med udviklingshandicap ikke har fået foden indenfor på arbejdsmarkedet, fordi uden førtidspension intet skånejob. Derfor har jobkonsulenterne og LEV generelt haft stort fokus på at få elimineret de værste konsekvenser af reformen.

Selv om der er sket lempelser og præciseringer, så viser alle tal og evalueringer dog, at der stadig er problemer med overgang efter STU til beskæftigelse. Det skyldes blandt andet førtidspensionsreformen.

KLAPjob Advisory Board

Som supplement til arbejdet med at udvikle Klapjob er der i år etableret det rådgivende organ Klapjob Advisory Board. Formålet er at skabe en kreds af eksperter aktører, der skal bidrage til at perspektivere og kvalificere Klapjobs arbejde ud fra hver deres position og synsvinkel.

Planen er, at boardet mødes en til to gange om året. Deltagerne er fra DA (Dansk Arbejdsgiverforening), DH (Danske Handicaporganisationer), KL, FH (Fagbevægelsens Hovedorganisation), LigeVærd, GLAD, CABI (videns-, konsulent- og netværkshus) og FHB (Forskningscenter for handicap og beskæftigelse).

En god historie

KLAPjob har næsten fra starten af haft stor gennemslagskraft i medierne. Det er bare en god historie, at en gruppe mennesker, der tidligere blev set på som værende uden for det gode arbejdsfællesskab, er blevet en del af det.

KLAPjob er derfor blevet omtalt med kortere og længere indslag og artikler i Aftenshowet, Nyhederne, TV Avisen, Go'morgen og Go'aften Danmark, regionale tv- og radiostationer, radioavisen, lokale ugeaviser, regionale dagblade og landsdækkende aviser. Og det er helt sikkert ikke en udtømmende liste.

Så mange har fået et arbejde via KLAPjob

2009	50
2010	80
2011	80
2012	150
2013	150
2014	270
2015	500
2016	611
2017	550
2018	383
2019	321*
i alt	3145

* første halvår af 2019

Ambassadørkorps hjælper andre i job

I januar 2019 startede KLAPjob et ambassadørkorps, der består af syv personer med kognitive udfordringer, som er i arbejde, og som gerne vil hjælpe og støtte andre, der vil samme vej. Ambassadørkorpsset har til opgave at fortælle andre mennesker med kognitive handicap om alle de fordele, udfordringer og op-og-ned ture, der er forbundet med at have et arbejde.

De syv ambassadører Mick, Bjørn, Daniel, Lea, Asbjørn, Jens og John Allan har alle fået job på det ordinære arbejdsmarked gennem KLAPjob og har derfor en masse erfaringer, som de er klar til at dele med andre.

UDVIKLING Gennem ARBEJDE

Ambassadørerne er gode eksempler på, hvor meget man som voksen med kognitive udfordringer kan udvikle sig gennem sit arbejde. Men livet som medarbejder er ikke altid en dans på roser. Det kan være hårdt at starte i nyt arbejde, og også disse erfaringer skal ambassadørerne dele ud af.

– Det var ekstremt hårdt fra dag ét, hvor jeg startede et nyt liv. Jeg var meget træt. Men jeg begyndte at elske det mere og mere, og jeg havde mere og mere kommunikation med mine kolleger og følte mig som rigtig ansat. Jeg er meget stolt over den forandring, der er sket, fortæller KLAPjob-ambassadør Asbjørn Jensen.

AMBASSADØRER SKAL HJÆLPE OG INSPIRERE

Som en del af korpsets arbejde har ambassadørerne en fast telefontid en gang om ugen, hvor de deler ud af deres erfaringer og svarer på spørgsmål om livet på arbejdsmarkedet.

Udover telefontider fortæller ambassadørkorpsset også om deres arbejds-hverdag på KLAPjobs sociale medier og deltager i messer, konferencer, politikerbesøg og meget andet. Alt sammen med formålet at hjælpe og inspirere andre til at komme i job.

Læs mere om korpset og deres telefontider på www.klapjob.dk

Som KLAPjob-ambassadør arbejder man på frivillig basis og varetager opgaver såsom:

- Have telefontid en gang om ugen, hvor interesserede kan ringe, hvis de har spørgsmål til jobsøgningsprocessen, livet på arbejdsmarkedet med mere.
- Deltagelse på messer, konferencer, jobkaravaner, oplæg for STU'ere med mere.
- Inddragelse i KLAPjobs kommunikationsarbejde, eksempelvis ved at lave små videoer eller tage billeder fra deres arbejdsdag, medarbejderfest eller frokostpausen.

Tillykke

fra Christiansborg

Igennem KLAPjobs ti-årige levetid - og også før da - har der været utallige møder mellem repræsentanter fra LEV og en række medlemmer af Folketinget om behovet for og visionerne bag KLAPjob. Heriblandt Hans Andersen fra Venstre og Karsten Hønge fra SF, som vi har fået disse hilsener fra.

Karsten Hønge, SF:

Først og fremmest stort tillykke!

Jeg er oprigtigt imponeret over KLAPjobs arbejde. I udfører en vigtig samfundsopgave ved at få mennesker med kognitive handicap i skåne- eller fleksjob. På Christiansborg taler vi gerne og længe om 'det rummelige arbejdsmarked', men det er jer, som udfører fodarbejdet.

For mennesker, som oplever modgang, ligger vejen til job langt fra lige for. Den er ofte kringlet og fyldt med snubletråde, sten og modvind. I er en hjælpende hånd til mennesker, som ellers har svært ved at finde fodfæste. Det er en stor gevinst for både den enkelte og samfundet som helhed, at flere bliver en del af arbejdsfællesskabet.

KLAPjob udfører en vigtig samfundsopgave og rækker en hånd til mennesker, som ellers næppe ville have en reel

chance for at finde et arbejde. I har skabt job til flere tusinde førtidspensionister, og projektets evalueringer dokumenterer succesen. Jeg håber, at vi finder løsninger, så KLAPjob-projektet kan fortsætte.

Hans Andersen, Venstre:

Jeg vil først og fremmest ønske KLAPjob tillykke med ti års utrolig flot indsats for mennesker med kognitive handicap. Jeg har fulgt KLAPjob-projektet gennem årene som handi-

capordfører og beskæftigelsesordfører for Venstre, og det har gjort stort indtryk på mig at møde nogle af de mennesker, som KLAPjob har gjort en forskel for. Det gælder først og fremmest det enkelte menneske med et kognitivt handicap, som har fået den ekstra livsglæde, det giver, at være en del af fællesskabet på en arbejdsplads. Og det gælder pårørende, som fortæller rørende og livsbekræftende beretninger om, hvor meget de her mennesker udvikler sig gennem et KLAPjob – og hvad det betyder for hele familien.

HVIS DER ER ÉN TING, VI SÆRLIGT KAN LÆRE AF KLAPJOB, SÅ ER DET AT SE MULIGHEDERNE I DET ENKELTE MENNESKE

KLAPjob-projektet yder en enorm værdifuld indsats. Ikke bare for det enkelte menneske, der får en håndsrekning ind på arbejdsmarkedet, men også for virksomhederne og for samfundsøkonomien.

Vi kan lære meget af projekter som KLAPjob, som vi både på Christiansborg og ude i landets kommuner skal medtænke i beskæftigelsesindsatsen. Det er en indsats, som kræver ressourcer og ekspertviden. Det skal prioriteres, men der er ingen tvivl om, at vi har brug for projekter som KLAPjob også i fremtiden, der viser vejen frem og har de ekstra kompetencer til at gøre en forskel.

Hvis der er én ting, vi særligt kan lære af KLAPjob, så er det at se mulighederne i det enkelte menneske. Og vi skal huske på, at alle mennesker har et behov og et ønske om at være en del af fællesskabet – og et behov for at føle, at de bidrager til det. Derfor skal vi gøre alt, hvad vi kan for at hjælpe flere ind i fællesskabet, og til det har vi brug for projekter som KLAPjob.

PÅ CHRISTIANSBORG TALER VI GERNE OG LÆNGE OM 'DET RUMMELIGE ARBEJDSMARKED', MEN DET ER JER, SOM UDFØRER FODARBEJDET

10 år

Fornem fastholdelse i skånejobs

Mennesker med udviklingshandicap på arbejdsmarkedet er kommet for at blive. Det er ikke døgnfluer, der bliver ansat, fordi det ser godt ud for en virksomheds sociale image. Det kan man udlede af den oversigt over ansættelsesforhold, som Matas har lavet vedrørende deres ansættelse af personer med særlige behov

I KLAPjobs ti år er der indgået en lang række aftaler med forskellige virksomheder. Alle aftaler, hvor virksomheden forpligter sig på at indgå et vist antal ansættelser af personer med særlige behov. En af dem er Matas, som kom med i 2013.

Siden da er der sket følgende:

Matas har ansat i alt 72 personer gennem KLAPjob – hvilket svarer til cirka en om måneden.

Af dem er 37 stadig ansat med følgende ancienniteter hos Matas:

- 5 har været ansat i mere end 5,8 år
- 18 har været ansat i mellem 2,9 år og 5,8 år
- 9 har været ansat i mellem 5 måneder og 2,9 år
- 5 har været ansat i under 5 måneder

De ansattes alder er fordelt på denne måde:

- 1 er over 60 år
- 7 er mellem 50 år og 60 år
- 7 er mellem 40 år og 50 år
- 17 er mellem 30 år og 40 år
- 5 er mellem 18 år og 30 år

Det er første gang, at projektleder for KLAPjob, Claus Bergman Hansen, har set så præcise tal for fastholdelsen i KLAPjob. Han siger om tallene fra Matas:

- Tallene er flotte, og jeg må sige, at de gør mig lidt stolt. Tallene er interessante, for de siger noget om, hvor stor fastholdelsen er i skånejobbene – og dermed også, hvor glade og stolte borgerne er for at arbejde der. Tallene er en stærk indikation af, at borgerne er glade for at være i Matas – og ikke bare i starten, men i lang tid.

- Jeg tror også, at tallene er udtryk for, at mange af de beskyttede værksteder i stigende grad er begyndt at løfte den opgave, det er at forberede en del af borgerne her på et liv uden for værkstederne.

Claus Bergman Hansen er af den overbevisning, at tallene fra Matas giver et typisk billede af fastholdelsen af borgerne i skånejobs. Med hans kendskab til de mange virksomheder, som KLAPjob har aftale med, er der i hvert fald ikke noget, der skulle antyde, at Matas er anderledes end de øvrige virksomheder.

Hos Matas vækker tallene også glæde. Kommunikationschef Klaus Fridorf siger: - Vi er rigtig glade for, at vi kan være med til at gøre en forskel for en gruppe mennesker, der ikke altid har det nemt socialt og på arbejdsmarkedet. Når de får et ansvar, oplever vi, at de gør en stor forskel ude i butikkerne, hvilket jo også er positivt for både deres kolleger og de lokale kunder.

Citater

KLAP

Et KLAPjob gør en stor forskel - både for den enkelte, der får et job under beskyttede forhold, og virksomhederne. Læs her, hvad nogle af dem siger:

Virksomheder

"Vi har stor glæde af Camilla, og det betyder rigtig meget i vores dagligdag, at hun hjælper os med at pakke briller ud. Også på det sociale område har det været fantastisk. Hun bidrager med rigtig mange ting. Det er jo ikke kun os, der giver noget til hende. Hun giver bestemt ligeså meget tilbage til os."

(Butikschef Jette Bergdahl, Louis Nielsen Lyngby, har Camilla ansat gennem KLAPjob)

"Vi har rigtig gode erfaringer med KLAPjob. Vi har pt. fire ansat på de her vilkår. Og vi kan se på dem, at det har betydet en kæmpe forskel for dem."

(REMA 1000 købmand Claus Nielsen)

"Fordi vi er en virksomhed, handler det om økonomi i sidste ende. Og det får vi ud af vores samarbejde med KLAPjob. Vi får nogle personer ansat, som kan varetage nogle af de opgaver, som der er i dagligdagen, og det giver værdi for virksomheden."

(Steffen Pedersen, driftschef hos Burger King)

"Man skal være opmærksom på, at man har at gøre med en borger, der trænger til lidt hjælp. Man skal være en form for mentor for ham eller hende. Det er klart, at der skal bruges noget tid lige i starten, hvor de er usikre og hvor de føler, at de ikke kan ret meget, men det kommer tusinde gange igen, hvis man har tid til at sætte dem ind i arbejdet."

(Franz Praëm, formand for Trænerforeningen)

Borgere

"Det bedste ved at arbejde er, at man kommer ud blandt andre mennesker og man føler, at man bidrager med noget igen. Det er vigtigt for mig."

(Lars, arbejder i Fakta)

"Før gik jeg bare og tænkte 'jeg dur heller ikke til noget', men nu har jeg fået selvtillid og noget på ryggraden. Jeg er begyndt til banko, og jeg er begyndt at søge mere ud blandt foreningslivet i lokalområdet. Og jeg har fået et større socialt netværk, også med min familie."

(Leif, chaufførmedhjælper, arbejder i Super Brugsen)

"Selvom jeg er kommet her fra KLAPjob, så bliver jeg anset som en fuldstændig almindelig medarbejder. Jeg blev taget godt imod allerede fra første dag. Dét at jeg bliver behandlet helt 'normalt', og at der ikke bliver taget specielle hensyn, det kan jeg rigtig godt lide. Jeg bliver taget seriøst."

(Jacob, arbejder i vinafdelingen i MENY)

"Man sidder ikke bare derhjemme og er trist. Man kommer ud og bliver værdsat, værdsat for noget man gør. Man bliver en del af et arbejds hold. Vi er et team på arbejdspladsen. Selvom man har et handicap eller en funktionsnedsættelse, så er man en del af teamet."

(Bjørn, arbejder i REMA 1000)

KLAPjob - drømmen om et arbejdsmarked for alle

KLAPjob fejrer i år ti års jubilæum. I løbet af de år har KLAPjob lavet mere end 3.000 jobs. Det må siges at være en overvældende succes. Borgerne efterspørger beskæftigelse, som giver dem livskvalitet og inklusion på det normale arbejdsmarked. Og virksomhederne efterspørger medarbejdere, der kan løse arbejdsopgaver på særlige vilkår. Det har vist sig at være et gyldent match.

KLAPjobs største bedrift består i at have åbnet arbejdsmarkedet op for en målgruppe, som måske ikke traditionelt har været en del af det – og det giver mening både for den enkelte og for samfundet. Det rejser et spørgsmål om fremtiden. For KLAPjob har hjulpet mange, men der findes stadig en stor gruppe, som mangler muligheder – både for beskæftigelse, men også for uddannelse og udvikling. Hvad er det langsigtede perspektiv for de 30.000

mennesker med kognitive handicap, der ønsker en tilværelse på arbejdsmarkedet, men som altid vil have brug for offentlig støtte?

I LEV drømmer vi om et fremtidigt arbejdsmarked, hvor beskæftigelsespolitik og socialpolitik spiller sammen.

DET KAN LADE SIG GØRE. MEN DET KRÆVER ET PARADIGMESKIFT FRA BESKÆFTIGELSE SET SOM REN FORSØRGELSE TIL BESKÆFTIGELSE SET SOM INKLUSION, LIVSKVALITET OG ET SUPPLEMENT TIL EN BASAL FORSØRGELSE

– i lighed med alle andre mennesker – kan uddanne sig og dygtiggøre sig, også efter de er fyldt 25 år. Retten til livslang læring handler ikke kun om beskæftigelse, men også om udvikling og i sidste ende livskvalitet.

Vi drømmer om sikring af en basal, værdig forsørgelse fra det 18. år og en bred vifte af valgmuligheder inden for uddannelse og beskæftigelse, som man kan vælge til og fra alt efter, hvordan ens livssituation udvikler sig. Ligesom alle andre mennesker har mulighed for at vælge gennem livet.

Vi drømmer om en tid, hvor mennesker med udviklingshandi-

Det *kan* lade sig gøre. Men det kræver et paradigmeskift fra beskæftigelse set som ren forsørgelse til beskæftigelse set som inklusion, livskvalitet og et supplement til en basal forsørgelse. Det kræver også en politisk vilje til at gøre samfundets støttemuligheder mere fleksible og langt mere baseret på borgernes ønsker og behov.

Den vision vil LEV arbejde for på det politiske niveau og i regi af KLAPjob for den enkelte borger. Med politisk opbakning til sådan et paradigmeskift kan vi sammen skabe et inkluderende og fleksibelt arbejdsmarked, som vil være til glæde for alle borgere, virksomheder og samfundet.

AF ANNI SØRENSEN,
LEVS LANDSFORMAND

”
I LEV DRØMMER
VI OM ET FREM-
TIDIGT ARBEJDS-
MARKED, HVOR
BESKÆFTIGELSES-
POLITIK OG
SOCIALPOLITIK
SPILLER SAMMEN

NÆRVÆR TRYGHED AKTIVITET

Birkegården er et lille, overskueligt aktivitets og samværstilbud for udviklingshæmmede over 18 år. Vi har plads til 29 brugere. Rammerne er en herskabsvilla med højt til loftet og store, lyse rum. Haven bruges året rundt - om vinteren som stedet hvor vi hver dag tænder bål og får frisk luft.

Vore brugere har til fælles, at de har behov for ro og nærvær for at trives. De har ofte en fortid på store aktivitets- og dagtilbud, og nogle har andre udfordringer end deres udviklingshandicap.

Vores tilgang er neuropædagogisk, og vi oplever, at brugerne falder til ro og bliver gladere. Når rammerne og hverdagen er overskuelig, løsner eventuelle konflikter op, og lysten vokser til at indgå i fællesskaber og aktiviteter.

Birkegården har fungeret som aktivitetstilbud i 60 år. Både i hverdagen, og når vi holder fest og tager på udflugter og rejser, har vi fokus på, at den enkelte skal mærke livsglæde og føle sig tryk.

Aktivitetscentret Birkegården, Tranegårdsvej 73, 2900 Hellerup. Tlf. 3962 4117

Hjemmepasningen RendbjergHjemmet

RendbjergHjemmet kan tilbyde mere end aflastning i de naturskønne omgivelser i Egersund. Hjemmepasningen tilbyder aflastning i hjemmet til børn og unge i alderen 0-18 år med psykisk eller fysisk funktionsnedsættelse. Ordningen kan fortsætte efter det 18. år, hvis kommunen beslutter det. Formålet med aflastning i hjemmet kan være, at give forældrerne mulighed for at deltage i aktiviteter uden for hjemmet og at give barnet/den unge oplevelser, styrke netværk og socialtræning. Der kan være ture på café, biograf, svømmehal, gå ture, indkøb, madlavning, tur på legeplads, biblioteksbesøg mv. Hver familie får som udgangspunkt tilknyttet to aflastningshjælpere for, at sikre stabilitet og fleksibilitet i opgaveløsningen. Konsulentens vigtigste opgave er, at finde det optimale match mellem familien og aflastningshjelperen, bl.a. ud fra et hjemmebesøg og en personlig samtale med aflastningshjelperen. Konsulentens rolle er at rådgive og vejlede både aflastningshjelperne og forældrene under hele aflastningsperioden. Det er meget vigtigt at alle føler sig trygge ved hinanden og oplever, at der er god kemi. Bevilling af hjemmepasning sker via en sagsbehandler og som udgangspunkt vil de bevilligede timer være fastlagte af kommunen.

Rendbjergvej 9, 6320 Egersund • Tlf. 8872 4470 • www.rendbjergHjemmet.sonderborgkommune.dk

GULDBORGSUND
MARIE GRUBBE

§ 66-104-103-107 og STU

Guldborgsund Autismecenter

Alslevvej 25 • 4850 Stubbekøbing • Telefon 5473 2920 • www.mariegrubbeskolen.dk

Autisme og vild med IT, så... **KOM TIL ASPIT SKOLERNES DAG**

**LØRDAG DEN
7. SEPTEMBER
KL. 10.00 – 15.00**

Overvej du om AspIT er det rette forløb for dig, så kom på besøg.

Vi byder på kaffe, kage, snak med lærere og elever.

Kom forbi og hør om AspIT er noget for dig!

AspIT

En del af Danske Erhvervsskoler

TJEK ASPIT.DK
- Uddannelsen til fast job

Du finder os 10 steder i Danmark - find din lokale skole nedenfor:

Find os her
ASPIT.DK

aspit.dk | aspit@aspit.dk | Telefon: 33 34 49 01

Mange uddannelser har ikke det miljø, der gør, at du kan holde hverdagen ud. Det ved du. Og det ved vi. Derfor er AspIT noget helt andet. En IT uddannelse med individualiserede mål, små klasser, ro og fred, stabilitet og tæk på tingene. Så har du Autisme Spektrum Forstyrrelse (ASF) eller lignende og er vild med IT, er AspIT måske noget for dig?

Undervejs i det 3-årige uddannelsesforløb på én af landets 10 AspIT skoler kommer du i relevant faglig praktik i en IT virksomhed. Med udgangspunkt i dit talent og dine interesser får du dermed den blanding af teori og praksis, der gør, at erhvervslivet vil ansætte dig. Og det gør de.

Faktisk er 80% af vores elever i beskæftigelse den dag, de får deres eksamensbevis.

Vi glæder os til at se dig...

LEV på Folkemødet – masser af samarbejde og relationer

LEV var også i år repræsenteret på Folkemødet på Bornholm, som traditionen tro fandt sted midt i juni. Med levevilkårene for mennesker med udviklingshandicap som fællesnævner deltog vi i en bred vifte af debatter og events om alt lige fra sundhed, STU og idræt over arbejdsmarked til seksualitet og kvaliteten i sociale tilbud.

Folkemødet handler om samarbejde og relationer, så debatterne havde vi arrangeret sammen med mange forskellige organisationer og politiske partier som for eksempel LOS (Landsorganisationen for sociale tilbud), LykkeLiga, DH, Dansk Folkeparti, Enhedslisten, SIND og Muskelsvindfonden.

LEV var imidlertid ikke eneste organisation til at tale sagen for mennesker med udviklingshandicap. Som noget nyt i år deltog både ULF og ULF Ungdom sammen med LEV. Det gav mulighed for at lave nogle gode debatter, hvor både borgere og pårørende kom til orde.

På disse sider kan du se en række glimt fra de mange begivenheder på Bornholm.

Folkemødet bød også på en håndboldkamp arrangeret af SL, hvor LEVs landsformand, Anni Sørensen, og Rikke Nielsen fra LykkeLiga - som ses på billedet her i røde trøjer - var en del af et allstar-hold, som spillede mod de superseje børn fra Bornholm Granit Kidz. Vi havde egentlig lovet Anni ikke at nævne resultatet, men kan alligevel afsløre, at kampen endte med et knusende nederlag til allstar-holdet.

STU var et omdebatteret emne på Folkemødet. Her til venstre er det medlem af LEVs forretningsudvalg Søren Kronvang, der diskuterer emnet i debat med blandt andre repræsentanter fra Consentio – en forening for udbydere af STU-uddannelser i Danmark.

Med mikrofonen er det her medlem af LEVs forretningsudvalg Anders Hind, der stiller spørgsmål i en debat arrangeret af Ældresagen om fem principper for bedre inddragelse af pårørende.

"Bak op om de pårørende til mennesker med handicap" var budskabet og titlen på den debat, som LEV arrangerede sammen med Enhedslisten. I debatten deltog foruden Anni Sørensen, Jakob Sølvhøj fra Enhedslisten, Tina Nør Langager fra Ergoterapeutforeningen, Kristian Würtz fra Aarhus Kommune og Mia Kristina Hansen, en af initiativtagerne bag facebookgruppen: Bak op om de pårørende med handicap og psykisk sårbarhed.

To x Sørensen i debat: Rikke fra ULF Ungdom og Anni fra LEV.

Til venstre i billedet er det LEVs næstformand, Ib Poulsen, der udtaler sig i en debat om sundhed på bosteder. Debatten havde LEV arrangeret sammen med LOS (Landsorganisationen for sociale tilbud) – og havde deltagelse fra Dansk Sygeplejeråd, SL, Odense Kommune og Danske Tandplejere.

EN GRAENSE- OVERSKRIDENDE SKOLE

Fra pigeskole til STU. Limfjordsskolen har igennem nu 50 år været en skole, der gik nye veje. Pionérånd, stærk lokal tilknytning og arven fra Bank-Mikkelsen har båret langt

I 1960'erne var uddannelse for kvinder med udviklingshæmning ikke en selvfølge. Staten brugte dengang Livø som arbejds- og uddannelsessted for unge mænd. Men for kvinderne var der ikke mange muligheder. Derfor var det også noget af et nybrud, da Limfjordsskolen i Løgstør åbnede i 1969 som en husholdningsskole for piger.

Det skete på baggrund af en bevægelse i årene inden, hvor man ændrede synet på handicappede fra genstande med defekter til mennesker med resurser. Nordjyllands Amt var dengang blandt de mest visionære, og med daværende borgmester i Løgstør, Vagn Bro, blev vejen banet for statslig anlæggelse og drift af Limfjordsskolen. Midt i 70'erne flyttede de første drenge ind på skolen.

Og det var ikke uden udfordringer. Karsten Løt blev ansat som lærer på skolen i 1972, blev siden viceforstander og var der, til han gik på pension i 2008. Han fortæller:

- Gunnar Wad (overlæge på åndssvageanstalten i Vodskov, red.) frarådede det. Og omsorgskollegerne sagde, at de ville deponere deres ansættelser, hvis det skete. Jeg tror, at de var bange for, at de, det vil sige personalet, ikke kunne magte de unge mænd.

Men tiden var moden til det – ikke mindst ansporet af et team af unge

Karsten Løt

lærere og pædagoger, der var kraftigt inspireret af forsorgschef Niels Erik Bank-Mikkelsens normaliserings-tanker, og skolens første forstander, Leo H. Jensen, samt ikke mindst skolens anden forstander, Poul Christiansen.

Han var Limfjordsskolens dynamiske forstander i 32 år.

Ikke bare kom der unge mænd på skolen, men elevernes funktionsniveau ændredes også i løbet af 70'erne og starten af 80'erne. Fra at være temmelig velfungerende, kom der elever

Elever på strandtur (modsatte side).

Aktivitet forud for Halloween (tv.)

Hyggeligt samvær (herunder tv.)

Robin Hood kan bare komme an (herunder)

med større handicap og udfordringer. Det betød ifølge Karsten Løt, at det faglige fokus ændredes over mod mere kunstneriske fag. Målet er ikke længere, at eleverne skal flytte i en selvstændig bolig efter skoletiden, men udflytning til et bofællesskab. Karsten Løt:
- Vores styrke var, at vi ikke havde nogen læseplan, som kollegerne i folkeskolen. Vi kunne reelt undervise i Juleevangeliet eller et aktuelt tema om 'Kaninavl i Nordnorge', hvis det var aktuelt for vore elever.

LOKAL INKLUSION

Ideologien var lige fra start at se det enkelte menneske og lade det udvikle sig i det sociale liv på Limfjordsskolen, så de blev rustet bedst muligt til en tilværelse med selvbestemmelse og social samhø-

righed. Jens Lyngby, der blev forstander for Limfjordsskolen i 2018, fortæller, at Løgstør fra starten af har været brugt som træningsarena. Eleverne fra Limfjordsskolen var og er en integreret del af forretningslivet i Løgstør, og flere butikker og virksomheder har igennem årene stillet sig til rådighed som praktikplads for eleverne.

Skolens eget syn på at være inkluderet i det lokale miljø ses af denne historie: Der blev godt nok lavet et program for fritidsundervisning på skolen, som blandt andet omfattede førstehjælp, badminton, maskinskrivning og syning. Men skolen tilstræbte, at "eleverne selv lærer at udnytte fritiden ved deltagelse i aktiviteter uden for skolen – for eksempel i den kommunale ungdoms-

klub, i boldklubben, i aftenskolen og i foreningsarbejde," skrev en lokal avis i forbindelse med skolens etårs fødselsdag.

FRA BESKYTTET ARBEJDE TIL SELVSTÆNDIGHED

Limfjordsskolen afspejler på mange måder den udvikling, der er sket indenfor undervisning af mennesker med udviklingshandicap. I starten handlede det om at forberede eleverne til et liv på mere eller mindre beskyttede arbejdspladser. I dag er formålet mere mangfoldigt. Eleverne skal udvikle størst mulig selvstændighed, udnytte og udvikle deres evner, skaffe sig størst mulig viden om det samfund, de er en del af, og samtidig lære at benytte sig af denne viden. Uddannelsen skal ruste dem til

EN GRÆNSE- OVERSKRIDENDE SKOLE

Med sejlskibet Tjalk gennem Hollands kanaler og Zuidersøen i 1978
– lærer Hansen er rorgænger og pedel
Mikkelsen matros (th.)

Jens Jørgen Thorsen kårer elev på
Limfjordsskolen som årets kunstner 1997
på Livø-biennalen (herunder)

Syning er en af mange aktiviteter på skolen
(herunder th.)

sidenhen aktivt at indgå i forskellige former for fællesskaber (bo-, fritids- og arbejdsmæssigt), således at de kan få en spændende og aktiv voksentilværelse, der svarer til de krav, de i uddannelsen har lært at stille. Ordene er forstander Jens Lyngbys.

I mange år tilbød Limfjordsskolen et to-årigt efterskoleophold og et et-årigt højskoleophold. Dette ændrede sig med loven om Særligt Tilrettelagt Ungdomsuddannelse (STU), som blev vedtaget i juni 2007. Så i forbindelse med Limfjordsskolens overgang fra Nordjyllands Amt til Vesthimmerlands Kommune påbegyndtes implementeringen af STU. Jens Lyngby siger:

- Målet var at forankre skolen som hele Nordjyllands specialskole for udviklingshæmmede ved at tilbyde STU som et efterskolelignende tilbud. Et unikt helhedstilbud, hvor unge med udvik-

lingshandicap kunne udvikle sig både fagligt og socialt og træne mod en så selvstændig tilværelse som muligt.

Samtidigt med efterskoletilbuddet/STU havde Limfjordsskolen i knap 20 år et dagtilbud til modne borgere med udviklingshandicap fra lokalområdet. Det kunne være nogen, som ønskede et miljøskift i forhold til arbejdet på et beskyttet værksted. Men værkstedet lukkede med udgangen af 2017 på grund af nedgang i antallet af brugere.

VERDEN RUNDT

Limfjordsskolen har gennem alle årene lagt vægt på at give eleverne oplevelser og rejser. Dette er sket gennem utallige studieture og -lejr i både ind- og udland. I 1990'erne indledte man således et omfattende samarbejde med en skole, myndigheder og forældreforening i Litauen. Der var udveksling på

kryds og tværs. Det er interessant at se et citat fra Amanda Kavaluinaite fra forældreforeningen Viltis i forbindelse med Limfjordsskolens 25 års jubilæum. Hun sagde, at de "havde lært af lærere og elever, at man ikke skal have medlidenhed med de psykisk handicappede, for de kan utrolig mange ting."

En anden taler ved 25 års jubilæet i 1994 var Carlo Jørgensen, leder af specialrådgivningen i Aalborg Kommune. Han satte ord på det med, at Limfjordsskolen overskrider grænser:

"Vi i Aalborg har ikke altid været lige lykkelige for det, der skete, for vi levede nok stadig i den gamle åndssvageforsorgs ånd og kunne ikke følge med. Det lærte vi dog efterhånden - det er dejligt at møde mennesker med jeres menneskesyn. Dog må jeg sige, at strømmen af ideer fra Limfjordsskolen kan virke overvældende og endda tyngende, for

Dramaundervisning i 1974
- Bemærk at der kun er kvinder på holdet

Venskaber opstår på en skole (th.)

Alle elever og medarbejdere foreviget på det årlige Livøstævne i august 1991 (herunder)

OM JUBILÆET

Limfjordsskolens 50 års jubilæum markeres med forskellige arrangementer i slutningen af september. Onsdag den 25. september er der jubilæumskoncert i Løgstør Kirke, blandt andet med Limfjordsskolens kor. Dagen efter er der reception på skolen og åbent hus, hvor eleverne viser forskellige aktiviteter. Lørdag den 28. er der jubilæumsfest.

vi sidder og administrerer, og I laver alt det sjove, men lad os ikke være misundelige, men af hjertet sige tillykke..."

INGEN SMALLE STEDER

Fra 1970-1980 hørte skolen under Socialstyrelsen. Det var en fremragende samarbejdspartner, fortæller Karsten Løt, der ofte var i København for at holde møder med forskellige fagmedarbejdere. Men det blev ikke ringere af, at Nordjyllands Amt overtog skolen i 1980 i forbindelse med nedlæggelsen af Statens Åndssvageforsorg.

- Vi var så fantastisk heldige med Nordjyllands Amt. Nordjyllands Amt brugte generelt mange penge på specialundervisning, og vi havde altid penge nok. Vi var aldrig udsat for besparelser, der betød fyring af en medarbejder. Vi tog meget på lejrskole, to gange årligt. Det betalte eleverne da ikke for. Men dengang var hele problematikken om

betaling for ledsagelse der jo slet ikke. Om det var de gode økonomiske forhold, tidsånden eller noget helt tredje, er svært at sige, men ifølge Karsten Løt, var der op igennem 70'erne og 80'erne en helt særlig ånd på stedet.

- Vi kunne lide hinanden. Det var ikke et 8-16-job. Personalet kom hinanden ved, og mødtes gerne til spisning på en søndag. Det hænger nok også sammen med, at vi var en hel ny gruppe af yngre ansatte. Vi var nærmest gift med vores arbejde. Og det var selvfølgelig med til at gøre det til noget specielt. Men det slog også gnister nogle gange, som det må gøre, når der er så mange engagerede mennesker samlet, husker Karsten Løt.

Personalet skulle selvfølgelig også yde. Og for eksempel skulle man være indstillet på at være væk fra ens egen seng mindst fem uger årligt på grund

af rejseaktivitet. Det fik man at vide allerede ved ansættelsen. Og medarbejderne stod på nakken af hinanden for at komme afsted på turene, fortæller Karsten Løt.

2019

Limfjordsskolen er i 2019 fortsat en fantastisk tilbud til unge udviklingshæmmede, hvis forstander Jens Lyngby selv skal sige det:

- Målet om at forankre sig som hele Nordjyllands specialkostskole blev opnået helt fra starten. I dag er der 33 elever på Limfjordsskolen, som kommer fra stort set alle kommuner i Region Nordjylland og tre kommuner i Region Midtjylland. Målet med elevernes ophold er fortsat at udvikle de unge mest muligt ud fra deres individuelle forudsætninger og formåen, således de bliver bedst muligt rustet til et selvstændigt liv med rettigheder og forpligtelser.

LEVS ÅRS- REGNSKAB 2018

LEVs økonomi er solid. Det giver mulighed for at investere mere i aktiviteter og politisk interessevaretagelse, lokalt og nationalt. LEVs administrerende direktør betegner resultatet for 2018 som "meget tilfredsstillende", og han ser frem til de muligheder, som det giver for at styrke LEVs arbejde yderligere.

LEVs årsregnskab for 2018 viser et overskud på 10,1 millioner kroner – inklusiv et underskud fra kredsene på 0,8 millioner kroner. Før "salg og værdiregulering af ejendomme" er overskuddet på godt 6 millioner kroner.

Resultatet bliver i ledelsesberetningen betegnet som "meget tilfredsstillende". I figur 1 kan man se en oversigt over, hvordan pengene er brugt, og hvor indtægterne kommer fra.

Regnskab	Regnskab 2017	Regnskab 2018
Generel interessevaretagelse	-8,1	-7,8
Ejendomme	8,4	7,2
Forsikring	3,9	4,8
Rådgivning	-0,8	-0,9
Projekter og fundraising	-0,8	-0,5
Basisfunktioner	-7,1	-8,2
Tips- og lottomidler	3,6	3,8
Fonde, legater mm.	0,5	4,9
Momskompensation	1,4	0,5
Arv	2,5	2,5
Ordinært resultat	3,5	6,3
Ekstraordinære poster	0,4	4,8
Samlet resultat (ekskl. kredsene)	3,9	11,1

Figur 1

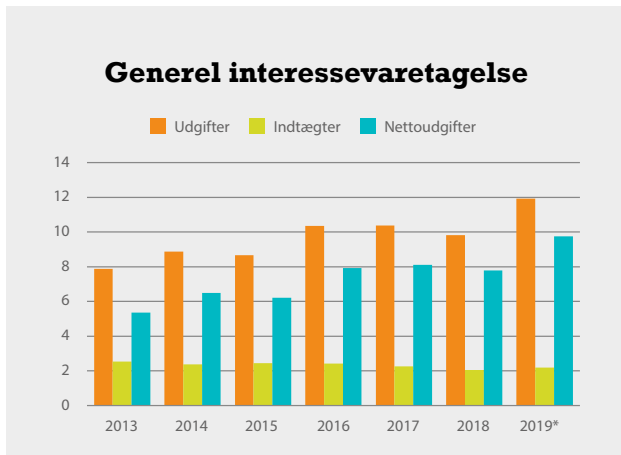
Sammenlignet med 2017 er det samlede resultat godt syv millioner kroner bedre i 2018. Det skyldes først og fremmest, at et legat er blevet opløst samt salg og værdiregulering af ejendomme. Forsikringsområdet (HANDI Forsikringservice) har også givet et forbedret resultat i forhold til 2017.

DET BRUGES PENGENE PÅ

Generel interessevaretagelse er en samlebetegnelse for alle de aktiviteter, der er i LEV i forhold til påvirkning af Folketing, regioner og kommuner til at give mennesker med udviklingshandicap og deres familier ordentlige forhold samt til arbejdet i Hovedbestyrelse, i Forretningsudvalg, i forskellige udvalg og på de regionale møder.

Et par enkelte ud af mange tiltag i 2018 skal nævnes her:

- Der er arbejdet målrettet på at etablere og styrke netværk med andre interessenter på eksempelvis beskæftigelsesområdet.
- Der har været stor fokus på borgernes retssikkerhed og kommunernes mangelfulde sagsbehandling på det sociale område.
- Bekæmpelse af de mest indgribende forslag i regeringens tiltag til ændring af magtanvendelsesreglerne.
- Fortsat fokus på ferieledsagelse – især i lyset af den nyligt indførte problematiske mulighed for tilkøb af ledsagelse.
- Sikre at mennesker med § 6-værgemål fremover kan stemme ved Folketingsvalg.
- Et styrket informationsarbejde på Facebook, lev.dk, LEV Bladet og igennem pressearbejde generelt.
- Organisationsudvikling: I nu godt halvandet år har der kørt et omfattende projekt med udvikling af LEV og LEVs tilbud til pårørende til mennesker med udviklingshandicap.

Figur 2

* forventet

Overordnet er den "generelle interessevaretagelse" blevet øget i de seneste år – se figur. 2.

DET SER GODT UD

LEVs økonomi er generelt sund. Figur 3 viser en oversigt over de seneste seks års resultater – samt det forventede for 2019.

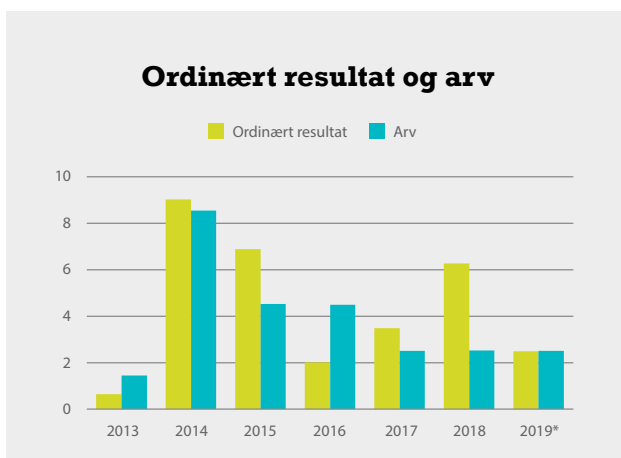
Også LEVs egenkapital er blevet styrket væsentligt gennem de seneste år. Det er da også nødvendigt, at LEV har en større egenkapital af hensyn til imødegåelse af eventuelle tab på salg af ejendomme. En stigning i egenkapitalen gennem 2018 og 2019 på i alt mere end 20 millioner kroner giver dog mulighed for mere.

LEVs Hovedbestyrelse besluttede i 2018, at økonomien var til at udvide de økonomiske aktiviteter med to millioner kroner årligt til og med 2023. Men med de endnu mere positive resultater for 2018 og 2019 og en fri egenkapital ved udgangen af 2019 på næsten 50 millioner kroner kan aktiviteterne øges endnu mere. I gennemsnit kan der ifølge LEVs administrerende direktør Torben Wind bruges fem millioner kroner årligt frem til udgangen af 2023.

Torben Wind siger om resultatet:

- Vi har en god og solid økonomi med overskud på den ordinære drift. Det betyder, at vi kan konsolidere LEVs økonomi, men også øge aktivitetsniveauet i de kommende år. Det sidste kommer blandt andet til at ske som opfølgning på og resultat af det organisations- og kommunikationsudviklingsarbejde, der har været det seneste halvandet år i foreningen. Der skal dog samtidig være fokus på indtægtssiden, sådan at foreningen også efter 2023 kan holde et højt aktivitetsniveau.

På LEVs HB-møde i september præsenteres et forslag til fordeling af de i alt 20 millioner kroner.

Figur 3

* forventet

**SE HELE REGNSKABET
(RESULTATOPGØRELSE
OG BALANCE) OG
LEDELSESBERETNING
PÅ LEV.DK**

SÆT DAGEN AF:

LEV indbyder til konference den 8. oktober 2019:

RYK MED RELATIO- NERNE!

**- Hvordan
vi fremmer
et sundt og
aktivt liv på
bostederne**

Hvor rykker det for beboerne og personalet på bostederne anno 2019?

Hvordan skaber vi kvalitet i bostederne?

Hvem kan vi lære af?

FORMÅL OG INDHOLD:

Konferencen skal inspirere livet på bostederne og give bud på kvalitet anno 2019. Et vigtigt omdrejningspunkt, der direkte eller 'diskret' vil ligge indlejret i de fleste programpunkter, er et sundt og aktivt liv i fællesskaber.

Hele programmet har et særligt fokus på arbejdet med *relationer*. Det er gennem relationer, du bliver en del af de fællesskaber, der kan berige dig - og du dem. Igennem relationer udtrykker man sin identitet - og får og føler betydning.

Dette afsæt ligger bag konferencens program, valg af emner og de historier, der fortælles af de inviterede oplægsholdere med udgangspunkt i den ganske almindelige - og netop derfor alt andet end kedelige - hverdag.

Foreløbigt program:

- Socialt Lederforum: Tendenser og nedslag med konkrete eksempler
- Kvalitet i arbejdet med mennesker med størst hjælpebehov
- Erfaringer fra 'Projekt Botilbud – Fremtidens boformer for mennesker med omfattende funktionsnedsættelser'. Projektet arbejder i regi af 'Fremfærd', et samarbejde mellem parterne på det kommunale arbejdsmarked
- Kommunikationscentret i Hillerød: Digitale (besøgs)venner - vigtigheden af at arbejde med relationer – også ved brug af sociale medier
- Skansebakken i Bregning: Design af relationer
- Implementering af brug af velfærdsteknologi - hvor sker der noget interessant?
- Sundhed 'bygget ind' i dagligdagen, så det ikke er på den sure måde
- Projektet LEV-venner og bostedet Vestereng i Svendborg: Inddragelse af frivillige - forskellen på frivillige og ansattes relationer til beboerne
- Cykling Uden Alder: 'Vind i håret' - sjovt selskab – og gåpåmod i hverdagen.

Det endelige program kan ses på lev.dk.

Pris:

Deltagergebyr på 1.250 kr. pr. person.

Tid og sted:

Tirsdag den 8. oktober kl. 10.00-16.00 på Marketenderiet, Kirsten Walthers Vej 5, 2500 Valby

Tilmelding via dette link:

<https://lev.nemtilmeld.dk/20/>

HELE NORDJYLLANDS SPECIALSKOLE

LIMFJORDSSKOLEN

STU
I DØGNDRIFT

NATUR • KUNST • IDRÆT • SUNDHED • MEDIER
REJSER IND- OG UDLAND

WWW.LIMFJORDSSKOLEN.DK

Linjefag

JORD-TIL-BORD
FRILUFTSLIV
HÅNDVÆRK
DYRELINJE
TURISME
MEDIER
KUNST

Horisonten

Velkommen
til Horisonten

STU og botilbud
-arbejdsliv og fordybelse

WWW.HORISONTEN.DK

Nyt varmtvandsbassin i Slettestrand

Feriecenter
Slettestrand

Tag på ferie eller træningsophold på Feriecenter Slettestrand og prøv vores nye, store varmtvandsbassin!

32 grader varmt vand | handicapvenlig sauna og behandlingsrum | handicapvenlige omklædningsrum med heldækkende loftlift og direkte adgang til bassin

slettestrand.dk | mail@slettestrand.dk | +45 98217044

CAFÉ

KRAFTVÆRKET

Butik • Vaskeri • Galleri • Genbrug

Et socialt samlingssted i hjertet af København NV

@kraftværket
#kraftvaerket

Svanevej 24 • 2400 København NV • Telefon 24996393

ULF-Ungdom

Hjælp - jeg skal flytte hjemmefra

ULF-Ungdom har brug for frivillige, der vil være med i et projekt om at flytte hjemmefra

Det at flytte hjemmefra er en stor ændring for alle unge. Vi oplever, at mange af vores medlemmer gerne vil flytte hjemmefra, men de er bange for, at de ikke kan klare det. Derfor vil vi gerne være med til at klæde de unge bedre på til den store udfordring, dette kan være.

Vi vil udvikle materiale, hvor unge med et udviklingshandicap fortæller om, hvordan de oplevede at flytte hjemmefra. Hvilke overvejelser gjorde de sig? Hvad syntes de var udfordrende? Hvilke råd vil de give videre? Hvordan forberedte de sig til deres nye liv i egen lejlighed?

Der skal oprettes en arbejdsgruppe på ti unge, som har prøvet at flytte hjemmefra. De skal fortælle om deres oplevelser og erfaringer.

Ligeledes skal der oprettes en gruppe med ti unge, der skal til at flytte hjemmefra. Denne gruppe skal fortælle om hvilke tanker og udfordringer, de oplever i forbindelse med deres projekt "at flytte hjemmefra."

Ud fra de unges fortællinger og erfaringer vil der blive udarbejdet undervisningsmateriale.

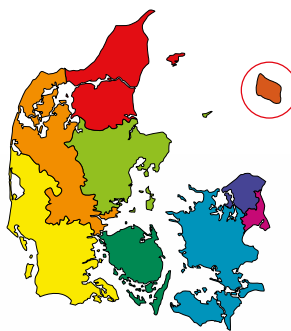
Undervisningsmaterialet præsenteres på et seminar, og efterfølgende uddannes en gruppe til "flytte hjemmefra ambassadører".

Ambassadørerne skal med ud på STU-uddannelsessteder og fortælle om at flytte hjemmefra.

Så hvis du har erfaring med at flytte hjemmefra eller snart skal flytte hjemmefra, og du har lyst til at bidrage med dine tanker og erfaringer til materialet, så kan du kontakte Jonas Riis på mail jonas@ulf.dk

Projektet er finansieret af DUF (Dansk Ungdoms Fællesråd).

DUF INITIATIV
STØTTE

Landsforeningen **LEV** Kontakten

Regionalt opdelt

1000 - 2990

Ziegler Service

Storkøkken Service Aut. kølefirma
• Reparation • Salg • Service • Indretning
Salg af professionelt rengørings- & storkøkkenudstyr

Døgnåbent - Døgntlf. 40 58 27 72

Hørby Allé 11 - 2770 Kastrup
32 50 27 72

4000 - 4990

Tilbud til mennesker med udviklingsforstyrrelser og udviklingshæmning: Skolehjem, ungdomsuddannelse, vokscentre og værksteder

Strandvejen 15 • 4733 Tappernøje • Tlf. 55 96 51 19
E-mail: marjatta@marjatta.dk • www.marjatta.dk

8000 8990

Café Pakhuset
En særlig Café
med god tid til det hele

Hverdage kl. 10 - 16:30
Navigatørgade 5, 8200 Odense, tlf. 87 60 88 88
www.cafepakhuset.dk

VIN
RO
SEN

www.vinrosen.dk

5000 - 5985

Kerteminde Minigolf

18 baner • Aftenspil - lys på banerne
Kiosk, pølser, gammeldags isvafler og softice
Åbent hele sommeren kl. 11-22

Marinavejen 16 • 5300 Kerteminde
Tlf. 65 32 34 66 / 24 91 36 67
kertemindeminigolf@gmail.com
www.kertemindeminigolf.dk

Fyns
sjø
veste
minigolf
- danske amatører belagte

7000 - 7990

VIA NOVA

Stedet hvor brugerne er i centrum
Gimsinglundvej 3-5 • 7600 Struer
7600 Struer

CAR-O-LINER
Excellence in Collision Repair

Georg Jensens Vej 2C
8600 Silkeborg
Tlf. 87 25 11 40
www.olego.dk

TOTALLEVERANDØR TIL
AUTO-SKADECENTRE

9000 - 9990

Den selvejende institution
HVEM • KAN
Voksen-socialt opholdssted

Teglvangenget 54 Als
9560 Hadsund
Tlf. 98 58 18 58
www.hvem-kan.dk

KURSUS

for (voksne) søskende og forældre

Hvad skal der ske med vores bror/søster med handicap, når vi er blevet voksne og vores forældre er blevet så gamle, at de ikke mere magter opgaven?

I familier med børn med udviklingshæmning/handicap er der som regel nogle særlige forhold, der påvirker alle relationer i familien. Dette kursus lægger op til at undersøge, om der er noget i familiemønsteret, der med fordel kan justeres - at forventninger bliver afstemt.

INDHOLD:

Der vil være oplæg om familiedynamikken i familier med børn med udviklingshæmning/handicap, men hovedparten af kurset vil tage udgangspunkt i deltageres egne oplevelser. På kurset vil der derfor være perioder, hvor søskende og forældre:

- er hver for sig
- er i grupper – men ikke med egen familie
- er i grupper – med egen familie

MÅLGRUPPE:

Kurset henvender sig til (voksne) søskende og forældre til mennesker med udviklingshæmning/handicap. Søskende kan eventuelt også tilmelde sin kæreste/samlever til kurset.

FORMÅL:

- at møde andre søskende og forældre i lignende familiesituation.
- at give søskende og forældre inspiration til, hvordan man undgår at komme for meget på 'overarbejde'.
- at finde ud af, om det er muligt og ønskeligt for søskende og forældre at tage bedre vare på deres egne behov, så der bliver mere overskud i og til familien.

- at give søskende og forældre mulighed for at tale om 'de forbudte tanker'. Tanker som kan give skyld og skamfølelser. Tanker som det kan være belastende at gå med alene. Tanker som er velkendte for mange søskende og forældre.
- mulighed for at få indblik i andre familiers sorger, glæder og erfaringer i det hele taget.

UNDERVISERE:

Som undervisere på kurset har vi igen været så heldige at få aftale med

- Lisbeth Nørup Nielsen, pædagog og familierapeut og
- Kurt Rasmussen, socialpædagog og psykoterapeut – begge med mange års erfaring indenfor arbejdet med bl.a. søskende til handicappede.

HVOR/HVORNÅR:

Kurset afholdes som eksternat lørdag og søndag den 28. + 29. september 2019 på Vindrosen, Exnersgade 4, 6700 Esbjerg

- Lørdag fra kl. 10.00 til ca. 20.00
- Søndag fra kl. 10.00 til ca. 15.00

Prisen er 200 kr. pr person for medlemmer af LEV - for øvrige er prisen 600 kr. pr. person. Inkl. i prisen er frokost begge dage, aftensmad lørdag og formiddags-/eftermiddags te/kaffe med brød/kage begge dage.

Tilmelding

Tilmelding og betaling skal ske online på denne hjemmeside:
<https://levesbjergfano.nemtilmeld.dk>

Tilmeldingsfristen er senest fredag den 13.09.2019 og plads på kurset tildeles efter 'først til mølle'-princippet.

Der er mulighed for at blive skrevet på venteliste.

28. + 29.
september
2019

Et lille sted Betyder.....

Et sted, hvor alle kender alle, hvor vi dyrker fællesskabet, og hvor vi lægger vægt på en venlig og kammeratlig omgangsform.

Et sted med store muligheder betyder.....

At vi har mange udfoldelsesmuligheder, både arbejdsmæssigt og i fritiden. 70 tønder land, mark og skov giver baggrund for landbrug med kødkvæg og heste samt skovbrug – og videreforarbejdning på eget savværk og tømrerværksted.

Men også andre opgaver som gartneri, vedligeholdelse af maskiner, kreativt værksted, køkken og praktisk undervisning er en del af vores tilbud. I fritiden spænder aktiviteterne fra ridning, svømning, fitness, fodbold eller indendørs hygge til spændende studieture.

Nr. Vesterskov er primært.....

Et tilbud til unge, der har brug for at blive stimuleret i alle livets forhold. Målet er, at de unge bliver afklaret omkring sig selv og derigennem bliver i stand til at tage realistiske valg omkring bl.a. erhverv og uddannelse, personlig udvikling, boligforhold og pleje af netværk. Det sker gennem dagtilbud, hvor deltagerne transporteres hertil – eller i bofællesskab med botræning og fritidstilbud. Vi har forskellige boenheder med plads til i alt 16 beboere.

Find os her:

www.nr-vesterskov.dk eller like os på facebook.

NR-VESTERSKOV
ET LILLE STED -
MED STORE MULIGHEDER

INKALDELSE AF ANSØGNINGER TIL NANNY JACOBSENS FOND

Fondens formål er at yde støtte til psykisk udviklingshæmmede.

Støtte kan gives til såvel udviklingshæmmede enkeltpersoner som til projekter, herunder flerårige projekter, hvis formål er at hjælpe grupper af psykisk udviklingshæmmede.

Desuden kan fonden give støtte til uddannelse og videnskabelige projekter, herunder også flerårige projekter.

Fonden yder støtte til personer og projekter, der ikke kan opnå offentlig støtte og prioriterer at støtte de psykisk udviklingshæmmede, der økonomisk er dårligst stillede.

Fonden uddeler støtte en gang om året og ansøgningsfrist for året 2019 er den 18. oktober 2019.

Ansøgningsblanket kan udskrives på:
www.ret-raad.dk/odense-nannyjacobsensfond

Ansøgningsblanket kan ligeledes mod fremsendelse af frankeret svarkuvert og med angivelse af, om der søges til enkeltpersoner eller projekter, rekvireres hos

Advokat Jess Lykke Gregersen
Albanigade 30
5000 Odense
Tlf. 7010 1199
E-mail: mbh@ret-raad.dk

Undervisningstilbud for udviklingshæmmede

Solhjorten er et dagbehandlingstilbud med undervisning for udviklingshæmmede børn og unge, hvor der undervises efter Rudolf Steiners pædagogik.

Undervisningen tilrettelægges individuelt med udgangspunkt i bevægelse og sundhed, hvor tryghed, respekt og tillid skaber rammen for en sund og harmonisk balance.

SOLHJORTEN

Kålundsvvej 24 • 3520 Farum
Tlf. 44 95 46 50 • www.solhjorten.dk

Kragenæs Hus

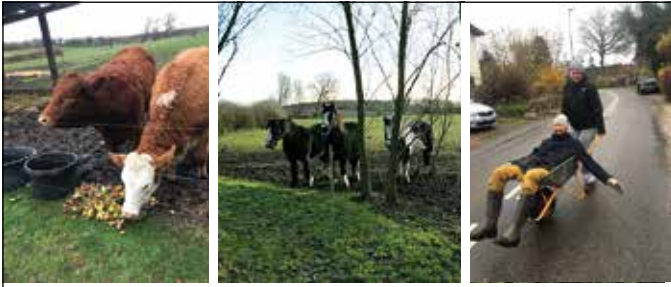
- Lille bosted med daghøjskole •
- STU og aflastningspladser •

Kragenæshus er et privat bosted med højskoleinspireret dagtilbud for unge og voksne med CP, Downs, medfødt fysisk & psykisk funktionsnedsættelse. Naturskøn beliggenhed midt i Kragenæs ved Smålandshavet tæt på Knuthenborg.

Kontakt: **Kirstine C. Hyllested**
e-mail: hyllested@kragenaeshus.dk
telefon: 22 89 54 14
facebook og
tilbudsportalen: kragenaeshus

Spændende, nyligt opstartet bosted - 4 ledige lejligheder

BAKKELUND

- en rummelig arbejdsplads

- Har du lyst til en meningsfuld beskæftigelse?
- Har du lyst til at arbejde med dyr og være ude hele dagen?
- Lille, familiært sted hvor de nære relationer er i fokus
- Beskæftigelsestilbud jf. §103 og §104
- Udbyder af STU

Kontaktoplysninger:

Daglig leder Sarah Møller Rasmussen,
 sr@jch-bakkellund.dk, tlf. 42 44 13 18/ 20 16 79 71
 Hjemmeside www.jch-bakkellund.dk
 Facebook "Bakkellund – en rummelig arbejdsplads"

Center for Socialpædagogik

Bo-Liv-Job

Vordingborg Kommune

Center for Socialpædagogik Vordingborg er et af Vordingborg kommunes Bo og Aktivitetstilbud der yder støtte og vejledning samt beskæftigelsestilbud til voksne udviklings- og funktionshæmmende borgere i alle aldre. Tilbudene er pt. beliggende i Stege på Møn, samt Mern, Vordingborg, Stensved og Præstø.

Center for Socialpædagogik - Bo-Liv-Job - Vordingborg Kommune
 Langgade 57 • 4780 Stege • socialpaedagogik@vordingborg.dk
www.vordingborg.dk/socialpaedagogik
 Telefon: 55 36 40 80

UUC MAGLEMOSEN

– Alle har ret til en uddannelse –

**Tag din
 STU-uddannelse
 eller 10. klasse
 på UUC Maglemosen
 i Ballerup**

For mere info kan du gå ind på vores hjemmeside www.maglemosen.dk eller kontakte os for et besøg på
Tlf. 44 77 61 01

Vi er specialister på vores område

ERHVERVSSKOLEN af 2011

Vi tilbyder dig et STU-forløb, som du kan bruge til noget, og som er 100% tilpasset dig

- Gode kammerater
- Faglige udfordringer
- Alle skolefag (FSA)
- Dyrepasning - blandt andet 8 heste
- Autoværksted, køkken og butik
- Idræt, sport og bevægelse
- PC, multimedie, design, musikstudie og foto
- Studietur
- Praktik på virksomheder
- Fokus på brobygning til dit kommende arbejde eller videre uddannelse

Vi bor her:

Ballerup København

Amager Tårnby

Vanløse Frederiksberg

Kontakt

Erhvervsskolen 2011
 Thomas Vørnle : Tlf. 20 71 33 11 • tv@dinstu.dk
 LÆS MERE på: www.dinstu.dk

BOTILBUDDENE
NORDENFJORDS

Tlf. 9650 7100 • www.btnf.dk

Socialpædagogisk
Center Næstved

NÆSTVED
KOMMUNE

"Socialpædagogisk Center
Næstved er kommunens
botilbud til mennesker
med funktionshæmning"

Socialpædagogisk Center | Ved Åsen 1, 4700 Næstved
Telefon 5588 2300 | www.socialpædagogiskcenter.dk

DILLESHOLM - et liv på egne betingelser

Salimorvej 1 • 4874 Gedser
Tlf. 20 95 06 11 • www.dillesholm.dk

VI LEVERER
LIVSDUELIGE UNGE

Bofællesskaber, STU, fritidstilbud, praktikker
og ressourceforløb til unge med særlige behov.
Lær os at kende på munkegaarden.dk

Hejsager Strandby 59 • 6100 Haderslev
Tlf +45 2486 3949 • Tlf +45 4023 1347
info@pinnebergheim.dk
www.pinnebergheim.dk

Pinnebergheim ved Hejsager Strand - huset med mange muligheder

Ophold for grupper i smukke omgivelser
- lige ned til vandet"

Tinnetgaard
Bo- & Erhvervsskole

Tinnetgaard tilbyder:

- STU-uddannelse
- Landbrug, 70 ha
- Økologisk ægproduktion
- Skovbrug, 50 ha
- Kokken- og servicemedhjælperlinje
- Landbrugs- og skovbrugs-medhjælperlinje
- Mekaniker-, håndværker- og pedelmedhjælperlinje
- Kokken- og botræning
- Skole med tablets og IT
- 6 heste, egen ridehal
- Interne praktikker
- Eksterne praktikker
- Lån af mountainbike og scooter
- Hjælp til erhvervelse af kørekort
- Undervisning efter mesterlære-princippet

Tinnetgaards bomuligheder:

- Ungdomskollegium - trin I
- Nr. 29 - botilbud - trin II
- Vongegaard - botilbud - trin III
- Selvstændige lejligheder - trin IV

På Tinnetgaard er der egen ungdomsklub, og der er mulighed for at afprøve forskellige boformer efter individuelle behov og ønsker.

For mere information:

Tinnetgaard Bo- & Erhvervsskole
Hammervej 28
7173 Vonge
Tlf. 76709191
info@tinnetgaard.dk
www.tinnetgaard.dk
www.facebook.com/tinnetgaard

ORGANISATIONEN
NORD HØJ

Niels Bohrs Vej 6
6000 Kolding
Telefon 4023 7023
nordhoj@kolding.dk

RELATION - UDVIKLING - PRODUKTION

Indkaldelse til ekstraordinært repræsentantskabsmøde i LEV

Landsforeningen LEV afholder ekstraordinært repræsentantskabsmødet den 16. november kl. 15.00, Musholm, Musholmvej 100, Korsør.

DAGSORDEN:

- Valg af dirigent
- Godkendelse af delegerede
- Vedtægtsændringer med henblik på at styrke LEVs organisation og kommunikation

Før åbningen af det ekstraordinære repræsentantskabsmøde kan man deltage i en frokost kl. 12.00 og et temaarrangement kl. 13.00-15.00.

Indholdet meldes ud senere.

UDVIKLING FOR UDVIKLINGSHÆMMEDE

Codan og LEV forlænger partnerskabet

For 23 år siden indgik Codan og Landsforeningen LEV et partnerskab, som nu er forlænget med yderligere to år. Aftalen giver mennesker med udviklingshandicap fordelagtige forsikringer og giver LEV et overskud, der bruges i foreningens arbejde for at forbedre livsvilkårene for mennesker med udviklingshandicap og deres pårørende.

Forlængelsen blev underskrevet tidligere på ugen af Torben Wind, adm. direktør i Landsforeningen LEV, og Camilla Amstrup, privatkundedirektør i Codan.

Partnerskabsaftalen mellem Landsforeningen LEV og Codan omfatter særlige indboforsikringer og hændelsesforsikringer for mennesker med udviklingshandicap samt forsikringer til hjælpere. Der er tale om fordelagtige forsikringer, som er målrettet de særlige behov, som mennesker med udviklingshandicap og andre handicap har.

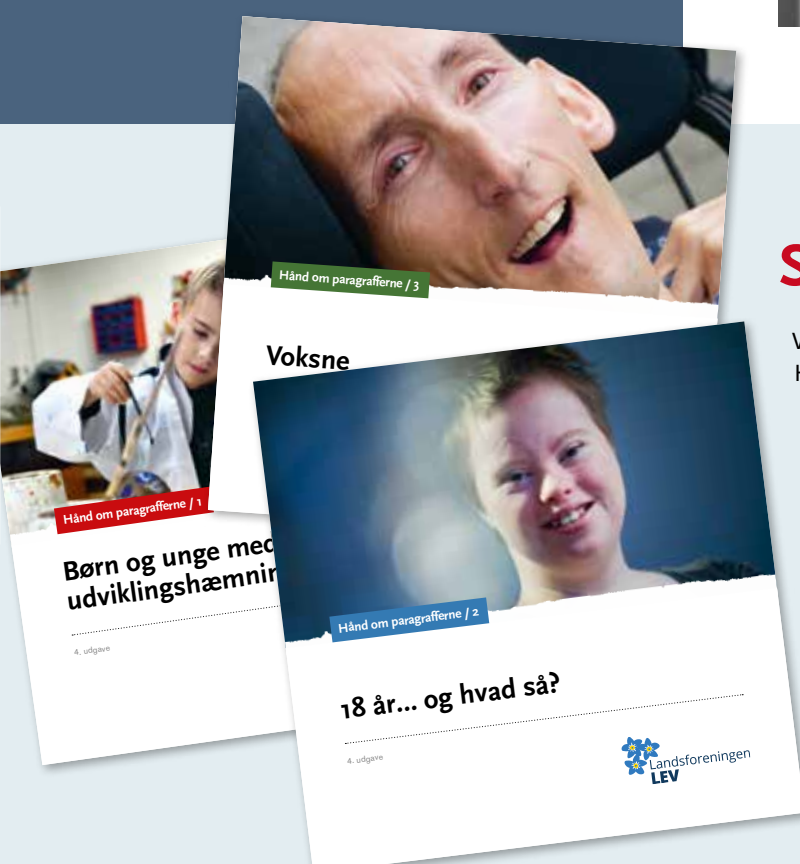

Styr på paragrafferne

Vi har opdateret vores tre pjecer i serien "Hånd om paragrafferne". Her kan du få styr på, hvilken type hjælp du har ret til i forhold til blandt andet rådgivning fra kommunen, forsørgelse, bolig, tabt arbejdsfortjeneste og meget mere.

Pjecerne er målrettet henholdsvis børn og unge, dem der er ved at fylde 18 år og voksne.

Pjecerne kan downloades på lev.dk og bestilles på lev@lev.dk.

Gerda og Agnete var med i bussen med de 40 finurlige fugle.
Foto: Grethe Bo Madsen/Uge-Bladet Skanderborg

Smuk mig her og smuk mig der og smuk mig alle vegne i Skanderborg

Skanderborg Festivalen - Smukfest - fyldte 40 år i år, og i den anledning 'fløj' 40 fugle i flok fra Silkeborg til Skanderborg i god tid, inden festivalen skulle foregå i begyndelsen af august.

Fløj og fløj – det er nu så meget sagt. Fuglene tog Smuk-bussen (alt skal helst hedde noget med smuk i Skanderborg og omegn ved sommertide) i højt humør og til høj dansktopmusik sammen med de kunstnere, der havde skabt dem, nemlig nogle fantasifulde mennesker med udviklingshandicap, der arbejder på aktivitetstilbuddet Lysbro Kunst. Lysbro Kunst hører under Lysbro Skolen i Silkeborg.

Lysbro Kunst har i mange år skabt kunstværker til festivalen. Blandt andet farverige blomster og kæmpestore fuglehuse, som tidligere er blevet udstillet på festivalpladsen i skoven.

Forskellen i år var, at der på grund af 40 års-jubilæet var så meget ekstra gang i festivalen, at ikke alle kunstværker og events kunne være på pladsen i skoven. Til gengæld blev fuglene ophængt i byen i Adelgades lygtepæle og træer.

Gerda Flindt fra Skanderborg var en af dem, der havde en smuk-fugl med i bussen. Den havde hun arbejdet på et par måneder.

"Jeg synes, det har været sjovt at lave fuglene, fortalte hun til byens lokalavis d. 4. juli. Jeg har ladet mig inspirere af alt det på festivalen, der gør én glad. Nu glæder jeg mig rigtig meget til at fuglen bliver hængt op sammen med alle de andre fugle her i Adelgade og skaber minder til alle gæsterne i byen."

Kilde: skanderborg.lokalavisen.dk

Seminar om alternativ og supplerende kommunikation

ISAAC Danmark, som arbejder for at fremme kendskabet til alternativ og supplerende kommunikation, markerer sit 30 års jubilæum ved at arrangere et todages seminar den 7. og 8. oktober 2019 i Handicaporganisationernes Hus i Høje Taastrup.

Første dag er temaet "Tosprogethed og ASK/AAC" – belysning af ASK-brugere med en tosproget baggrund. Temaet dag to er: "Hvordan man kan støtte udviklingen af personlige narrative færdigheder hos børn, som bruger ASK/AAC?"

ISAAC har fået nogle af de fremmeste internationale videnspersoner på området til at holde oplæg på konferencen. Hele konferencen foregår derfor på engelsk.

TILMELDING:

Det er muligt at tilmelde sig begge dage, ELLER blot en enkelt af dagene.

Tilmelding via www.isaac.dk, senest onsdag den 18. september.

isaac
Danmark

Bornholmere med såvel udviklingshandicap som samfundssind giver en hånd med for miljøet

Et kulturhus i Rønne, der benyttes af en del bornholmere med udviklingshandicap, har fået en idé.

Den går ud på – i samarbejde med et reparationsværksted kaldet Repair Café Nexø i øens næststørste by – at sy muleposer af genbrugsstof for at bekæmpe plastikforurening forårsaget af det voldsomme overfor(-mis-)brug af plastikposer.

Kulturhuset i Rønne, der har det driftige navn Vennepunktet, har lånt ideen af

Projekt Plastik-pose-frit Amager, som var på besøg og holdt et oplæg på Møbelfabrikken i Nexø, hvor reparations-cafeen holder til. Det kan ifølge Vennepunktets koordinator Lene Kofoed nok give en begrundet følelse af at være samfundsnyttige for dem, det er tanken skal lave arbejdet, og samtidig skabe et rart fællesskab.

Vennepunktets Kulturhus i Rønne bliver et satellitværksted til Nexø Møbelfabrik. Projektet, som starter i september, kan meget vel komme til at involvere andre

Foto: Kulturhuset/Møbelfabrikken

samarbejdspartnere inden for genbrug og bæredygtighed samt lokale butikker, skriver Møbelfabrikken og Vennepunktets Kulturhus i en pressemeddelelse.

Sødisebakke Festival - med kendte og nye navne

Den første uge i september er der for 12. år i træk Sødisebakke Festival på bakketoppen over Mariager by.

I år byder programmet både på navne som L.I.G.A., og Kandis, der er tilbagevendende kunstnere på festivalen. Derudover er årets store scoop, at hitmageren Bro lægger vejen forbi festivalen, skriver Fjordavisen.nu.

Selvom festivalen primært henvender sig til personer med udviklingshandicap, understreger festivalkoordinator Jane Grøn, at alle er velkomne.

Udover musikprogrammet byder Sødisebakke Festival også på et væld af aktiviteter på Sødisebakkes flotte område, blandt andet gokart, hestevognskørsel og udstilling fra Sødisebakke Museum.

Sødisebakke Festival finder sted den 4. og 5. september 2019.

Kommunekredse

LANDSFORENINGEN LEV

– udvikling for udviklingshæmmede

LANDSKONTOR:

Blekinge Boulevard 2, 2630 Taastrup
Telefon: 3635 9696
E-mail: lev@lev.dk
Web: www.lev.dk

KONTOR- OG TELEFONTID:

Mandag til torsdag:
9.00-12.00 og 13.00-15.00
Fredag: 9.00-13.00
Bankkonti i AL-Bank:
5332 0245153 (gaver og bidrag)
5323 0382733 (kontingenter m.v.)

LANDSFORMAND:

Anni Sørensen
Tlf. 2628 3083
e-mail: as@lev.dk

LEV BLADET:

Nr. 2/68. årgang 2019
ISSN: 1903-7937

PROTEKTOR:

Hendes Majestæt Dronningen

MEDLEM AF:

Inclusion International
NSR – Nordisk Samarbejdsråd

ANSVARSHAVENDE REDAKTØR:

Anni Sørensen

REDAKTION:

Anni Sørensen, Arne Ditlevsen,
Emma Borello, Hans Andersen,
Lars Ege, Thomas Gruber,
Thomas Holberg og Clavs Sylvest

FORSIDEFOTO:

Forsidefoto: Hans Juhl

STOF TIL BLADET SENDES TIL:

Blekinge Boulevard 2, 2630 Taastrup
Telefon: 3635 9696
Telefax: 3635 9697
E-mail: redaktion@lev.dk
Indsendte bidrag afspejler ikke
nødvendigvis LEVs holdninger.

DEADLINE:

LEV 6 udkommer primo oktober.
Deadline er den 20. august.
LEV 7 udkommer primo november.
Deadline er den 1. oktober.

ANNONCEEKSPEDITION:

FL Reklame
Damgårdsvej 46, Gram
8660 Skanderborg
Tel. 8793 3786
Email: fl@flreklame.dk

OPLAG: 8.000 stk.

LAYOUT OG TRYK:

Synergi Reklamebureau Webureau

LEVS RÅDGIVNINGSTJENESTE:

Mandag, tirsdag, onsdag: 10.00-12.00.
Ring på tlf. 8038 0888.
LEV betaler samtalen.
E-mail: raadgivning@lev.dk

MANGLENDE LEVERING AF BLAD:

Hvis du ikke har modtaget
LEV Bladet så send en mail til
redaktion@lev.dk. Så vil vi sørge for,
at bladet bliver eftersendt til dig.

Assens/Middelfart/Nordfyn

Ingrid Rasmussen
Tlf. 2321 8754
e-mail: ingrid-rasmussen@outlook.com

Billund

Mette Andersen
Tlf. 2870 3091
e-mail: flintemarken@gmail.com

Bornholm

Henrik Stilling
Tlf. 2617 0829
e-mail: hstilling@gmail.com

Djursland

Heidi Vølcker
Tlf. 8752 9130
e-mail: heidi@djfh.dk

Dragør/Tårnby

Tina Greve
Tlf. 6071 4705
e-mail: tina-greve@hotmail.com

Egedal

Birgitte Wachter (kontaktperson)
e-mail: egedal@kreds.lev.dk

Esbjerg/Fanø

Dorte Højriis Thomsen
Tlf. 5230 8771
e-mail: levesbjergfano@gmail.com

Favrskov/Skanderborg

Lone Thykær
Tlf. 8691 1070
e-mail: thykeer@webspee.dk

Faxe/Vordingborg/Stevns

Winnie Lindner Pedersen
Tlf. 2945 8313
e-mail: winnie_lindner@mail.tele.dk

Fredensborg/Hørsholm/Rudersdal

Flemming Sundt
Tlf. 2572 1707
e-mail: flemmingsundt@gmail.com

Frederiksberg

Kirsten Bartroff
Tlf. 3146 9287
e-mail: kirsten.bartroff@kreds.lev.dk

Frederikssund

Anita Stockholm
Tlf. 2112 4004
e-mail: anita@mertzit.dk

Furesø

Sine Holm
Tlf. 4498 4454
e-mail: sine.holm@biomerieux.com

Fåborg-Midtfyn/Ærø

Ulla Stick
Tlf. 6268 1987
e-mail: ulla.stick.kredslev@mail.dk

Gentofte

Jens Christian Pedersen
Tlf. 3968 2056
e-mail: jcpedersen@gmail.com

Gladsaxe

Alice Rasmussen (kontaktperson)
Tlf. 3969 5852
e-mail: alice.rasmus@webspeed.dk

Greve

Allan Jørgensen
Tlf. 4390 8963
e-mail: allan_joergensen@mail.dk

Haderslev

Solvej Laugesen
Tlf. 7484 1665
e-mail: solvej1954@gmail.com

Hedensted/Horsens

Karen Nygaard
Tlf. 2134 2570
e-mail: karen@bkvejle.dk

Helsingør

Jacob Svendsen
Tlf. 2021 4162
e-mail: jacob.svendsen@pol.dk

Herlev

Malene Hyldekrog
Tlf. 2467 3179
e-mail: malene@hyldekrog.dk

Hillerød/Allerød

Frank Ulmer Jørgensen
Tlf.: 3012 8889
e-mail: frank@ulmer.dk

Holbæk

Mogens Hansen
Tlf. 2149 5389
e-mail: mogenshansen49@gmail.com

Høje Taastrup

Erik Petersen
Tlf. 2211 3430
e-mail: svane1@post11.tele.dk

Kalundborg

Søren Hansen
Tlf. 5950 7416
e-mail: sdh@dbmail.dk

Kerteminde

Jens-Arne Hansen
Tlf. 2044 5318
e-mail: jens.hansen@3f.dk

Kolding

Inge Stausholm
Tlf. 3083 8162
e-mail: inge@istausholm.dk

København

Steen Stavngaard
Tlf. 3066 6596
e-mail: steen.stavngaard@gmail.com

Køge

Claus Nielsen
Tlf. 5628 3428
e-mail: claus.e.nielsen@gmail.com

Lolland-Falster

Conny Krogh
Tlf.: 2162 8191
e-mail: conny@kroghvinrejsler.dk

Morsø

Villy Lauridsen
Tlf. 4033 5961
e-mail: lauridsen.1@mail.dk

Nyborg

Ole Skovsbøll
Tlf. 4029 6097
e-mail: skovsboell@hotmail.com

Odder/Samsø

Tom Møller Jensen
Tlf. 3020 9133
e-mail: tom.m.jensen@gmail.com

Odense

Jon Boje Jensen
Tlf. 6166 5496
e-mail: jonbojensen@gmail.com

Odsherred

Dorthe Pedersen
Tlf. 2120 8284
e-mail: dorthe.pedersen2@hotmail.com

Randers

Vitus Jordan
Tlf. 2448 4180
e-mail: vitusjordan@gmail.com

Ringsted

Karl Østergaard Hansen
Tlf. 6150 1840
e-mail: lev.ringsted@gmail.com

Roskilde/Lejre

Bruno Sander Nielsen
Tlf. 4632 5432
e-mail: bsn@biogas.dk

Rødovre

Tom Olsen
Tlf. 2021 3651
e-mail: tom-riechmann@post.tele.dk

Silkeborg

Peter Sørensen
e-mail: ps@pcworks.dk

Skive

Inge-Lise Pedersen
Tlf. 2466 5917 / 2033 7751
e-mail: fthoft@webspeed.dk

Slagelse/Sorø

Gitte Larsen
Tlf. 2853 1309
e-mail: gla@attheweb.dk

Solrød

Vakant

Svendborg/Langeland

Frank E. Jensen
Tlf. 6222 1490
e-mail: edelberg@stofanet.dk

Sønderborg

Finn Schmidt (kontaktperson)
Tlf. 2532 0805
e-mail: fluefinn43@gmail.com

Tønder

Jens Ellekjær
Tlf. 7472 4094
e-mail: je@kreds.lev.dk

Varde

Ole Lennart
Tlf. 2170 0359
e-mail: familien-lennart@mail.dk

Vejle

Karin Runge Hansen
Tlf. 2328 2662
E-mail: karin.runge@outlook.dk

Vejle

Vibeke Denert
e-mail: vdenert@gmail.com

Vendsyssel

Fridolin Laager
Tlf. 6146 8087
e-mail: laagerf@gmail.com

Vestegnen

Niels Tobiasen
Tlf. 2420 1624
email: lev.vestegnen@kreds.lev.dk

Vestjylland

Kurt Veise
Tlf. 6140 9025
e-mail: kurt.veise@lev-vestjylland.dk

Viborg

Susanne B. Andersen
Tlf. 2822 0596
e-mail: susannebandersen5@gmail.com

Aabenraa

Calle Bork Thams
e-mail: callethams@gmail.com

Aalborg/Himmerland

Anders Hind
e-mail: hindanders@gmail.com

Aarhus

Anne Kjeld Pedersen
Tlf. 2546 2978
e-mail: anne.kjeld.pedersen@gmail.com

Angelmanforeningen i Danmark

Lene S. Kongpetsak
Tlf. 5380 0284
e-mail: formand@angelmanforening.dk
www.angelman.dk

Danske Døvblindfødtes Forening

Vibeke Faurholt
Tlf. 9885 4332
e-mail: faurholt@mail.tele.dk
www.ddbf.info

Dansk Forening for

Tuberøs Sclerose

Liselotte W. Andersen
Tlf. 8627 7714
e-mail: brandersen@webspeed.dk
www.tsdanmark.dk

Den danske CDG-forening

Pia Seitzberg
Tlf. 4634 1546
e-mail: johnnymadsen@email.dk
www.cdg.dk

Handicappede børn og unge uden diagnose

Anja Grevinge
Tlf. 6178 0508
e-mail: formand@hbud.dk
www.hbud.dk

Landsforeningen for Rubinstein-Taybi Syndrom

Karin Kirkedal Hansen
Tlf. 7569 5559
e-mail: rts.danmark@gmail.com
www.rubinstein-taybisyndrom.dk

UniqueDanmark

Brian Schack
e-mail: formand@uniquedanmark.dk
www.uniquedanmark.dk

Kristelig Handicapforening

Thomas Bjerg Mikkelsen
Tlf. 8741 0138
e-mail: formand@k-h.dk
www.k-h.dk

Smith-Magenis Syndrom Forening

Charlotte Munk
Tlf. 2072 0817
e-mail: skovager9@gmail.com
www.smith-magenis.dk

Landsforeningen Downs Syndrom

Karina Rhiger
Tlf. 2870 4868
e-mail: formand@downssyndrom.dk
www.downssyndrom.dk

Landsforeningen for Fragilt X syndrom

Eva Bryld
Tlf. 2349 0317
e-mail: formand@fragiltx.dk
www.fragiltx.dk

Dansk Forening for Williams Syndrom

e-mail: formand@williamssyndrom.dk
www.williamssyndrom.dk

Landsforeningen for Prader-Willi Syndrom

Jytte Helgogaard
Tlf. 2167 1299
e-mail: jyttehelgogaard@tdcads1.dk
www.prader-willi.dk

Landsforeningen for Sotos Syndrom

Yvonne Wounlund
Tlf. 6447 1090
e-mail: yvonne-wounlund@mail.dk
www.sotossyndrom.dk

Landsforeningen Rett Syndrom

Louise Lund
E-mail: louise@rett.dk

ULF – Udviklingshæmmedes Landsforbund

Lars Gjermandsen
Tlf. 7572 4688
Mobilnr. 2517 0088
e-mail: ulf@ulf.dk
www.ulf.dk

Copyright:

LEV må gerne kopieres og på anden måde anvendes, hvis kilden tydeligt angives.

Et eksemplar af den pågældende publikation bedes tilsendt LEVs redaktion.
ISSN 1903-7937

Ågade 27
6000 Kolding
Tlf. 75 94 56 14
suk@sukdanmark.dk

Aftenskolen for udviklingshæmmede.

Ring og rekvirer program for sommerhøjskoler, weekendkurser samt for undervisning i Kolding, Fredericia Vejle, Svendborg og Faaborg Midtfn.

På Sporet

Ledig pladser

På Sporet

Jernbanevej 14 • 4440 Mørkøv
Tlf. 59 25 70 25 • www.paasporet.dk

JYSK støtter handicapdrætten i dit lokalområde

JYSK.dk

Vi håndterer bl.a.: Hvepse og bier • Myrer • Mårer • Muldvarper • Mosegrise

Nielsens Skadedyrsbekæmpelse
Ingeborgsvænge 2 • 4500 Nykøbing
Tlf. 21 62 05 16 • Email: erik-hedemand@jubii.dk
www.nielsens-skadedyrsbekampelse.dk

BOSTEDET DYSEMOSEN

Dyssemosevej 9 • 4760 Vordingborg
Tlf: 55 38 20 55 • bostedetdyssemosen@mail.dk

Fred's World GREEN COTTON

DESIGNED AND DEVELOPED IN DENMARK

- ökologische Baumwolle
- GOTS zertifiziert
- schöne, haltbare Farben
- gute Preise

Schädlicher Chemie - Schwermetallen - Fluor - Phthalaten

bygreencotton.com

Fall 2017

Helle for fællesskab og udvikling

Efterskoleophold for sent udviklede unge

Kom og vær en del af vores fællesskab og mød nye venner.

Du møder en prøvfri skole med praktiske og kreative værksteder og hvor vi sammen har fokus på din personlige udvikling og livsglæde.

Læs meget mere om vores tilbud på: www.efterskolenhelle.dk

helle
for at komme videre

Få en rådgiver, der spiller dig god

Kontakt BDO i Aalborg
Visionsvej 51, 9000 Aalborg
Telefon 96 34 73 00
E-mail: aalborg@bdo.dk
www.bdo.dk

bo&aktivitet

Møllemærsk 24 • 6200 Aabenraa
Tlf. 29 66 72 41 • ieja@aabenraa.dk

www.boogaktivitet.dk

ARKITEKT- & BYGGEFIRMA

W I H L B O R G F R I S C H K N E C H T

ARKITEKTER M.A.A.

Marselis Boulevard 43 • 8000 Aarhus C
Tlf. 86 76 00 75 • Fax 86 76 37 75

LÆRKELY

Botilbud og beskyttet værksted

Ubjergvej 2 • 6270 Tønder • Tlf. 74 72 22 21
lok@toender.dk • www.handicaptønder.dk

Handicapcenter Fyn

Handicapcenter Fyn tilbyder bolig, samvær og aktiviteter til mennesker med funktionsnedsættelse. Centeret har en anerkendende tilgang til den faglige udvikling, pædagogikken, samarbejdet og ledelsen. Handicapcenter Fyn kan oprette særforanstaltninger og enkelmandsprojekter, hvis det efterspørges.

Handicapcenter Fyn

Tlf.: 9944 1000 • hcf@syd.dk
Skaboeshusevej 92 • 5800 Nyborg

Afdelinger: Grejsdalen • Engbo • Skærehaven • Skovhuse
Nordlys • Låddenhøj • Børnehusene Stjernen

Bo- og Behandlingscenter Blokhus

"Her hos os er der hjertelum, optimale udviklingsmuligheder og naturens smukke, fysiske rammer."

Bo- og Behandlingscenter Blokhus er et bo- og behandlingstilbud for voksne med psykiske og/eller sociale problemer samt misbrugsproblemer.

Purkærvej 55 • 9490 Pandrup
Tlf. 26 35 55 94 • www.bobeh-blokhuis.dk

Boformen Gaia

Præstevænget 3A • 9320 Hjallerup
Tlf. 98 28 30 20 • www.gaiabo.dk

Byen i Byen Aalestrup

Botilbud for voksne udviklingshæmmede

Knabergaarden 4, 1. sal • 9620 Aalestrup
www.byenibyen.vesthimmerland.dk
Administration tlf.: 99 66 94 94

Brande Camping, Herningvej 107, 7330 Brande
Tlf. 9718 1049 - brandecamping@live.dk

www.brandecamping.dk

Ortopædisk Håndskomageri

Du kan bestille tid til både ortopædiske sko og fodbehandling!

Ortopædisk håndskomageri og Statsautoriseret Fodterapeut!

Danmarksgade 20 • 6700 Esbjerg
Tlf. 21 26 23 88 • www.ortosko.dk

JEG ER UNG OG HAR
UDVIKLINGSHÆMNING - KAN
DET OVERHOVEDET LADE SIG
GØRE, AT JEG FÅR
EN FORSIKRING?

JEG BOR I ET
BOFÆLLESSKAB, ER DET
SÅ MULIGT AT FÅ EN
FORSIKRING, DER IKKE KOSTER
FOR MEGET?

JEG HAR ET HANDICAP,
SÅ DERFOR ER DER INGEN
FORSIKRINGSSKABER, DER
VIL FORSIKRE MIG.

NÅR MAN ER
UDVIKLINGSHANDICAPPET,
SÅ HJÆLPER KOMMUNEN DA
MED EN FORSIKRING,
GØR DEN IKKE?

HVAD KAN DER SKE I
MIT LIV, SOM GØR, AT DET
ER NØDVENDIGT, AT JEG
FÅR EN FORSIKRING?

Forsikring

- er det overhovedet noget for mig?

Er dette tanker, du kan nikke
genkendende til?

Så kunne HANDI Forsikrings-
service være en god mulighed
for at få svar på dine spørgs-
mål om forsikring.

Vi tilbyder forskellige
forsikringsmuligheder til
mennesker med udviklings-
hæmning og andre handicap.

Ring til os og hør nærmere.

CODAN **HANDI**
Forsikringservice

HANDI Forsikringservice
Tlf. 3635 9640

Mandag - torsdag
kl. 9-12 og kl. 13-15
Fredag kl. 9-13

Email: handi@lev.dk
handiforsikringservice.dk